

Vlaams
Parlement

vergadering **C219**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs

van 27 april 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de validering van de toetsen op het einde van het basisonderwijs – 1680 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Jo De Ro aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de gestandaardiseerde proeven in het basisonderwijs – 1729 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Jean-Jacques De Gucht aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de islamopleidingen – 1743 (2016-2017)	14
VRAAG OM UITLEG van Ingeborg De Meulemeester aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over schooluitval – 1746 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over luxeversuim – 1768 (2016-2017)	21
VRAAG OM UITLEG van Kathleen Krekels aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het wegvallen van de vakinhoudelijke component van de bekwaamheidsbewijzen voor levensbeschouwelijke vakken – 1752 (2016-2017)	26
VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over een nieuw ondersteuningsmodel voor studenten met een handicap in het hoger onderwijs – 1795 (2016-2017)	28

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de validering van de toetsen op het einde van het basisonderwijs – 1680 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Jo De Ro aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de gestandaardiseerde proeven in het basisonderwijs – 1729 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, tijdens de plenaire vergadering van 22 februari jongstleden stelde ik de minister – samen met een aantal van de collega's – een aantal vragen over gestandaardiseerde toetsen in het onderwijs. Het debat was toen tweeledig: ten eerste ging de discussie of het zinvol zou zijn centrale toetsen doorheen de ganse schoolbaan in te voeren zoals een aantal wetenschappers suggereerden, en ten tweede ging het debat over het valideren van de bestaande testen in het basisonderwijs. De validatie van die toetsen is ook opgenomen in het regeerakkoord.

Over dat laatste is er blijkbaar goed nieuws. De bestaande interdiocesane toetsen en de OVSG-toetsen (Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten) zouden zijn gevalideerd door het Leuvense Steunpunt Toetsontwikkeling en Peilingen en er kan dus een toolkit met toetsen worden samengesteld. Momenteel nemen al zo'n negen op de tien basisscholen over alle netten heen een dergelijke proef af.

De proef is niet bedoeld om individuele resultaten van leerlingen kenbaar te maken, maar als interne kwaliteitscontrole voor de scholen. Het is ook opgenomen in het Masterplan voor de hervorming van het secundaire onderwijs om er beleidsinformatie uit te halen. De school kan er wel voor opteren de resultaten van de proef mee te nemen voor beslissingen over individuele leerlingen, maar is in geen geval een toegangsticket voor het secundair onderwijs. Het zou jammer zijn als de onderwijstijd die wordt gebruikt om de toets bij de leerling af te nemen en eventueel te bespreken, niet wordt meegenomen in de globale evaluatie van de leerling met alle andere aspecten van evaluatie en beoordeling die op een klassenraad gebeuren.

Minister, hoe zal de verdere praktische uitrol van de toolkit verlopen? Waar is die? Hoe vinden scholen die?

Zijn scholen vrij om te kiezen welke leergebieden er getoetst worden? Zullen ze dit jaarlijks kunnen veranderen? Voor beleidsinformatie moet er natuurlijk enige info zijn over verschillende cohorten heen.

Zal er een informatiecampagne komen voor scholen – en dan in het bijzonder voor die scholen die momenteel nog geen toetsen afnemen – om hen vertrouwd te maken met de nieuwe toolkit?

Zullen de ouders op de hoogte worden gebracht dat de toetsing geen centraal examen of toelatingsexamen is voor het secundair onderwijs, maar wel dient om beleidsinformatie en kwaliteitsinformatie over scholen te verzamelen en dat de toets wel kan worden meegenomen in de totale evaluatie?

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, de lagere scholen van Katholiek Onderwijs Vlaanderen richten in zowel het vierde als het zesde leerjaar

de interdiocesane proeven in. Oorspronkelijk waren de proeven bedoeld om de kennis van wiskunde en Nederlands te testen, maar later kwam daar ook wereldoriëntatie bij.

Niet alle leerlingen volgen vandaag de proef, die zowel digitaal als op papier kan gebeuren: ongeveer 64 procent van de vierdejaars en 86 procent van de zesdejaars nemen deel. In totaal gaat het jaarlijks om 60.000 leerlingen.

De interdiocesane proeven hebben een driedelige opdracht. De resultaten worden gebruikt voor interne kwaliteitszorg, leerkrachten krijgen een beter zicht op hoe bepaalde doelen beter kunnen worden geconcretiseerd, en uit de resultaten kunnen ook suggesties worden gehaald voor de verbetering van de onderwijspraktijk. Katholiek Onderwijs Vlaanderen vat de resultaten samen in publiek toegankelijke rapporten.

Vergelijkbare proeven worden ook in de scholen onder de Onderwijskoepel van Steden en Gemeenten (OVSG) en het Gemeenschapsonderwijs (GO!) georganiseerd. De gestandaardiseerde OVSG-toets wordt ook in de meeste GO!-scholen gebruikt. Respectievelijk 98 en 92 procent van de basisscholen nemen hieraan deel. De OVSG-toets bevat schriftelijke en praktische testen gericht naar alle leergebieden en domeinen waarvoor er in het basisonderwijs eindtermen zijn geformuleerd.

Zowel de interdiocesane proeven als de OVSG-toetsen werden, op vraag van de Vlaamse overheid, gescreend door het Steunpunt Toetsontwikkeling en Peilingen van de KU Leuven. Het rapport komt tot het besluit dat zowel de interdiocesane proeven als de OVSG-toetsen van voldoende kwaliteit zijn. Wat betreft de inhoudsvaliditeit, worden de toetsen afgestemd op de leerplandoelen, maar zowel interdiocesane proeven als de OVSG-toetsen beogen geen absolute meting van de beheersing ervan. Wel worden ze gebaseerd op een selectie van eindtermen binnen een leergebied, maar het steunpunt is van mening dat die voldoende relevant is.

Dit betekent dat beide proeven kunnen worden opgenomen in de aangekondigde toolkit met gevalideerde toetsen. Elke school zal binnenkort, op het einde van het basisonderwijs, alle leerlingen kunnen laten deelnemen aan een gevalideerde toets uit deze toolkit. Iedere toets zal vanaf schooljaar 2017-2018 ten minste twee leergebieden omvatten, en drie leergebieden tegen schooljaar 2018-2019. Het eindrapport beveelt ook aan dat, ondanks het verschil in aanpak tussen het katholieke onderwijs en OVSG, de toetsresultaten per leergebied ook op leerlingniveau gebruikt kunnen worden. Ze kunnen bijgevolg worden ingeroepen als bijkomend materiaal bij het nemen van belangrijke beslissingen op leerlingniveau, zoals bijvoorbeeld het toekennen van het getuigschrift basisonderwijs.

Minister, wat is uw standpunt aangaande de beleidsaanbevelingen van dit eindrapport van het steunpunt van de KU Leuven?

Vanaf het schooljaar 2017-2018 zal worden nagegaan of scholen, in het kader van hun interne kwaliteitszorg, gebruikmaken van hetzij de paralleltoetsen hetzij andere gevalideerde instrumenten om op schoolniveau hun beleid te monitoren en eventueel bij te sturen. Hoe zal dit concreet gebeuren?

Welke andere maatregelen zullen worden genomen om de basisscholen te ondersteunen in hun interne kwaliteitszorg?

Een laatste vraag en voor mij persoonlijk een zorg: welke garanties zijn er dat de resultaten van individuele scholen niet openbaar gemaakt zullen worden, om zo rankings te vermijden?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

– *Kathleen Helsen treedt als voorzitter op.*

Minister Hilde Crevits: Dames en heren, ik zal inzoomen op een aantal belangrijke aanbevelingen die de onderzoekers doen. Zo blijkt uit die aanbevelingen dat zowel interdiocesane proef (IDP) als de OVSG-toets van voldoende kwaliteit geacht worden om opgenomen te worden in de toolkit met gevalideerde toetsen. Voor mij was dat zonder meer goed nieuws omdat dit aantoonde dat de wijze waarop heel veel van onze scholen omgaan met de toetsen die ze al ettelijke jaren afnemen, echt oké is. Het vertrouwen dat we meenden daarin te mogen hebben, is niet beschaamd.

De toolkit is sinds 22 maart 2017 beschikbaar op de website van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming en wordt grondig gekaderd binnen de doelstelling van het verhogen van de interne kwaliteitszorg van de basisscholen. Via deze website krijgen men ook toegang tot het onderzoek naar de validering van de OVSG en IDP-toetsen.

Door middel van de nieuwsbrief Schooldirect van 28 maart 2017 zijn alle basisscholen en ook de Brusselse Nederlandstalige basisscholen op de hoogte gebracht van het bestaan van de toolkit en de beschikbaarheid via de website. Ook via Lerarendirect wordt binnenkort aandacht aan de toolkit besteed.

Onderzoek bevestigt inderdaad dat het de primaire doelstelling van de toetsen is om informatie op schoolniveau te verzamelen. De resultaten wijzen uit dat de gegevens hiervoor inderdaad kunnen worden gebruikt. Het is immers belangrijk dat we blijven binnen de doelstelling van de validering van de toetsen zoals we in de conceptnota hadden opgenomen.

Voor het verslag zal ik deze doelstelling nog eens letterlijk herhalen. Ik citeer: "Elke school laat op het einde van het basisonderwijs alle leerlingen deelnemen aan (een) gevalideerde toets(en) (uit de toetstoolkit) die minstens twee leergebieden omvat(ten) uiterlijk tegen het schooljaar 2017-2018 en minstens drie leergebieden tegen het schooljaar 2018-2019. De resultaten van deze toets zijn gericht op het verkrijgen van informatie op schoolniveau over de mate waarin hun leerlingengroepen de eindtermen behalen. Beslissingen over het uitreiken van het getuigschrift basisonderwijs aan leerlingen, komen uiteraard toe aan de school zelf en kunnen niet uitsluitend afhankelijk zijn van het al dan niet slagen van de leerling in deze toets. Het resultaat van deze toets kan wel een van de elementen zijn waar de klassenraad in haar totale beoordeling mee rekening houdt."

Aangezien de evaluatie van individuele leerlingen tot de autonomie van de scholen behoort, laat ik het aan de scholen, in casus de klassenraden, om te beslissen of ze de resultaten van deze gevalideerde toetsen meenemen als een van de elementen in de beoordeling van individuele leerlingen. Dit staat ook zo in de conceptnota. Het resultaat van deze toets kan wel een van de elementen zijn waar de klassenraad in haar totale beoordeling rekening mee houdt.

Samengevat, het is bedoeld om het op schoolniveau te toetsen. Het kan niet het enige doorslaggevende element zijn, maar wel een van de elementen.

Het verplicht gebruik van gevalideerde toetsen voor alle leerlingen op het eind van het basisonderwijs vanaf volgend schooljaar, zoals opgenomen in de conceptnota, is als maatregel opgenomen in Onderwijsdecreet XXVII. De verdere communicatie over het verplicht karakter van deze maatregel zal meegenomen worden in de communicatie over OD XXVII, nadat dit decreet door het Vlaams Parlement is goedgekeurd. Het gaat daarbij om communicatie via de gebruikelijke kanalen bij nieuwe regelgeving, zoals omzendbrieven, Ronde van Vlaanderen, Schooldirect enzovoort.

Scholen kunnen inderdaad zelf de leergebieden kiezen en kunnen die ook jaarlijks veranderen. Onderwijsdecreet XXVII bevat wel de verplichting om vanaf

volgend schooljaar minimaal twee leergebieden te toetsen en vanaf 2018-2019 minimaal drie leergebieden. Dit kan geen probleem vormen. De OVSG-toets bevat nu reeds alle leergebieden en IDP voor de leergebieden wiskunde, Nederlands en het toen nog niet gesplitste leergebied wereldoriëntatie. De paralleltoetsen dekken dezelfde leergebieden als IDP. Ik heb gisteren nopens het Frans gezegd dat we een peilingsproef zullen houden in het najaar. Er komen dan ook paralleltoetsen. Die zitten mee in de toolkit.

Er was een vraag over de informatiecampagne voor scholen. Ik heb al gezegd wat er nu al is gecommuniceerd en wat er zal gebeuren na de goedkeuring van het decreet. Ik kan natuurlijk pas doorgaan in de communicatie als het parlement de regel heeft goedgekeurd.

Momenteel gebruiken reeds 9 op 10 basisscholen een gevalideerde toets. Ik beschik niet over een lijst van scholen die het voorlopig nog niet gebruiken. Het vertrouwd maken van deze scholen met de toolkit, is sowieso een belangrijke taak van de pedagogische begeleidingsdiensten. We zullen wel aan alle scholen laten weten dat de toolkit uit meer dan alleen maar de IDP en de OVSG-toetsen bestaat. Er kan worden gekozen uit een plejade van toetsen.

De manier waarop scholen hun leerlingen evalueren, behoort tot de autonomie van elke school. Scholen communiceren dit aan ouders via het schoolreglement dat besproken moet worden in de participatieorganen waarin ook ouders vertegenwoordigd zijn en dat bij inschrijving door alle ouders ondertekend moet worden.

OD XXVI bevat de expliciete bepaling dat scholen de gevalideerde toetsen ook kunnen meenemen in de beoordeling, maar dat is een element van het evaluatiebeleid van de scholen zelf. Uiteraard is het onbespreekbaar dat de indruk zou worden gewekt dat dit een centraal examen is voor het secundair onderwijs, want dat is het totaal niet. Ik zal dat ook heel duidelijk communiceren aan het begin van het volgende schooljaar.

Idem wat de rankings betreft. Deze toetsen zijn niet bedoeld om rankings tussen scholen op te maken. De bedoeling is het versterken van de interne kwaliteitszorg. Bij de paralleltoetsen wordt de anonimiteit van de scholen gewaarborgd. De overheid heeft geen toegang tot de individuele schoolresultaten. Ook de resultaten van de interdiocesane proeven en de OVSG-toetsen zijn niet beschikbaar voor de overheid. Scholen zijn ook eigenaar van hun resultaten op de gevalideerde proeven. Een ranking kan enkel opgesteld worden wanneer elke school hetzelfde instrument afneemt. Wij hebben dat vermeden door zeer nadrukkelijk de keuze te laten aan scholen om uit te toolkit keuzes te maken.

Vanaf het schooljaar 2017-2018 zal worden nagegaan of scholen gebruik maken van hetzij de paralleltoetsen hetzij andere gevalideerde instrumenten.

Op dit moment ontwikkelt de inspectie op basis van het referentiekader voor onderwijskwaliteit een nieuw toezichtskader dat in de toekomst gehanteerd zal worden bij schooldoorlichtingen. Op een aantal scholen wordt dit nu uitgetest. Een van de uitgangspunten bij de nieuwe manier van doorlichten is de manier waarop de school haar interne kwaliteitszorg ontwikkelt.

We hebben bij de laatste Onderwijsspiegel gezien dat het evaluatiebeleid van de scholen nog niet vaak genoeg doordringt tot op de klasvloer. Scholen gebruiken de resultaten die leerlingen boeken te weinig om hun eigen evaluatie- en kwaliteitsbeleid te ontwikkelen. Dat is een van de redenen waarom we vragen dat die toetsen worden afgenomen. De inspectie is zich daarop aan het organiseren, dat zal hier wellicht nog uitgebreid aan bod komen. Het evaluatiebeleid van de school, onder andere via het gebruik van die gevalideerde toetsen, maakt daar inherent deel van uit.

Wat de globale kwaliteitszorg betreft, verwijs ik naar alle maatregelen die opgenomen zijn in de beleidsbrief 2016-2017, meer bepaald onder punt 5.1. Het zou te veel tijd kosten om hier op elk van die maatregelen in te gaan, ik zal er twee voor mij zeer belangrijke uitlichten.

Er is de ontwikkeling van het gemeenschappelijk referentiekader voor onderwijskwaliteit (ROK). Als je een gezamenlijk kader hebt om onderwijskwaliteit te meten, is het grote voordeel dat iedereen de kwaliteitszorg via dezelfde structuur meet.

Het ROK formuleert minimale gemeenschappelijke verwachtingen van kwaliteitsvol onderwijs. Het wil scholen stimuleren en ondersteunen bij het realiseren van kwaliteitsvol onderwijs en hen helpen hun eigen richting te bepalen. De pedagogische begeleidingsdiensten en de onderwijsinspectie zullen elk vanuit hun eigen rol dat doel mee helpen nastreven. Ik ben ervan overtuigd dat dit gemeenschappelijk referentiekader een belangrijk element is dat alle onderwijsbetrokkenen toelaat samen verder te werken aan interne kwaliteitszorg.

Het referentiekader verbindt onderwijsinstellingen, pedagogische begeleidingsdiensten en de onderwijsinspectie. Wat de Onderwijsspiegel betreft, is het voor mij heel positief dat scholen die in het verleden opmerkingen hebben gekregen op hun trajecten, samen met de pedagogische begeleidingsdiensten aan de slag gaan en goede resultaten boeken. We zien hoe snel de kwaliteit van de algemene vorming in het secundair onderwijs is verbeterd. De positieve effecten van het langskomen van de inspectie zijn al genoegzaam bewezen.

Ik zet ook blijvend in op het bieden van een informatierijke omgeving voor basisscholen via Mijn Onderwijs, Dataloep en een aantal datawarehouseprojecten, via de peilingsproeven en paralleltoetsen, via deelname aan TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study) in 2019 enzovoort.

In overleg met de pedagogische begeleidingsdiensten wil ik de interne kwaliteitszorg van zowel de instellingen als de eigen werking van de pedagogische begeleidingsdiensten versterken. De onderwijsinspectie gaat hierover ook in dialoog met de scholen om op die manier de datageletterdheid van de schoolteams te stimuleren. De resultaten die de leerlingen nu boeken in het secundair onderwijs, geven wij nu terug aan de basisscholen. Dat is bijzonder belangrijk materiaal om hun kwaliteitsbeleid vorm te geven. Men moet echter voldoende geletterd zijn om daar op een goede manier mee om te gaan. Ook daarin wordt geïnvesteerd.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoorden. Het is goed dat we scholen en leerkrachten goed informeren waarvoor ze het kunnen gebruiken en dat de klassenraad die toetsen kan meenemen in de globale evaluatie.

Ik heb nog een aantal heel concrete vragen. Ik heb die toetsen eens bekeken en ik heb vastgesteld dat het leergebied wereldoriëntatie er voor 2017-2018 en 2018-2019 nog altijd op staat, terwijl dat sinds 2015-2016 niet meer bestaat. Wereldoriëntatie is gesplitst in twee andere leergebieden. We zijn dus eigenlijk iets aan het toetsen dat niet meer bestaat. We moeten daar dus bijsturen.

Kan een stedelijke school de interdiocesane toetsen gebruiken? Of omgekeerd, kan een katholieke school de OVSG-toetsen gebruiken? Voor beide toetsen is een paswoord nodig en moet er worden ingelogd. Betekent dit dan dat alle scholen een login krijgen, ook wanneer ze niet tot dat net behoren? Of hoe gaat dat in zijn werk?

Elke school krijgt terugkoppeling en situeert de eigen school en eigen klas ten opzichte van het Vlaams gemiddelde. Gaat het effectief om een Vlaams

gemiddelde? Als dat effectief Vlaams is, kunnen die gegevens worden geaggregeerd op Vlaams niveau en kunnen we daar wel degelijk beleidsinformatie uit halen. Op die manier hebben we elk jaar parallel- en peilingsproeven en dat lijkt me zeer interessant. Dat heb ik eigenlijk niet gehoord in uw antwoord, meer zelfs, u leek aan te geven dat het niet de bedoeling is dat dit tot bij ons zou geraken. Dat zou ik bizar vinden, zeker gezien de tijd en de middelen die daarin worden geïnvesteerd door scholen, leerkrachten en onderzoekers.

In het rapport zelf lees ik dat de toetsen voor 5 jaar gevalideerd zijn. Er zijn toetsen binnengekomen die gevalideerd zijn. Ik denk niet dat we elk jaar dezelfde toets zullen afnemen, want dan zouden de toetsen her en der verspreid geraken. Ik neem aan dat volgens dezelfde methodologie andere vragen worden ontwikkeld. Hoe gaat dat dan methodologisch in zijn werk binnen 5 jaar? Wordt dat opgevolgd? Wie doet dat?

In het rapport zelf worden een aantal voor beide toetsinstrumentaria heel specifieke aandachtspunten geformuleerd, hetzij inzake afname, hetzij inzake verbeter-sleutel en dergelijke meer. Een valide proef hangt samen met de vraagstelling, het verwachte antwoord en de manier van verbeteren. Is er wetenschappelijke opvolging op dat vlak waardoor scholen – u had het net over datageletterdheid en statistische geletterdheid – de juiste informatie hebben?

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik vind het ook heel belangrijk dat u zelf onderstreept dat dit niet mag leiden tot rankings. Ik hoop ook dat de journalisten die onze commissie volgen dit antwoord opnemen.

In het verleden heeft men al geprobeerd – in sommige gevallen is men daarin geslaagd – om beleidsinformatie van het ministerie van Onderwijs die de vergelijking tussen scholen mogelijk maakt, te ontsluiten via de omweg van de openbaarheid van bestuur. Voor de veiligheid van scholen en opdat dit echt een instrument zou zijn van interne kwaliteitszorg en kwaliteitsverbetering, is het heel belangrijk dat vanaf de start heel duidelijk is dat het niet de bedoeling kan zijn om rankings op te maken.

Ik sluit me aan bij de bijkomende vraag van de heer Daniëls dat het heel belangrijk is dat schoolbesturen, directies en pedagogische teams effectief zelf kunnen beslissen welke toetsen en welke elementen van die toolkit zij elk jaar gebruiken. Zij moeten vrije toegang hebben tot het volledige pakket.

Voor het deel dat ik het beste kent, namelijk OVSG, doen de mensen van de OVSG-toets elk jaar de inspanning om er telkens opnieuw een volledig nieuwe toets van te maken. Zij werken met een jaarlijks veranderend thema. Het gaat om een letterlijke vergelijking tussen jaren voor scholen die OVSG-toetsen gebruiken. Daardoor is het moeilijk te zeggen of de leerlingen die voor eindterm X staan, nu verder staan dan 5 jaar geleden of net omgekeerd. Het geeft een globaal beeld van de klasgroep. Zij kunnen zich niet alleen vergelijken met heel Vlaanderen, maar ook met statistisch relevante schoolclusters. Ik denk dat dit voor gemeenten via de website lokale statistieken ook zo gebeurt. Via clusters van de centrumsteden, de randstedelijke gebieden, de landelijke gebieden, de kleine centrumsteden kunnen gemeenten zich met elkaar vergelijken. Het is nuttig dat scholen zich niet alleen met het Vlaams gemiddelde kunnen vergelijken – sommige scholen zal dat een voldaan gevoel geven, andere een bijna wanhopig gevoel – maar ook te weten welke leerwinst je kunt boeken met een groep leerlingen.

Minister, het is heel belangrijk dat u verder inzet op die dataontsluiting. Uw diensten hebben heel veel data die door de scholen worden doorgegeven en verwerkt. Ik ben het er volledig mee eens dat basisscholen de feedback moeten

krijgen hoe hun leerlingen het nadien doen in het secundair onderwijs. Ook voor secundaire scholen is het belangrijk te weten hoe hun jongeren het nadien doen op de arbeidsmarkt en in het hoger onderwijs. Ik denk dat de communicatie daarover nog onvoldoende is. Sommige basisscholen verzamelen die informatie zelf bij die secundaire scholen waar veel van hun leerlingen naar doorstromen, dat gebeurt via mail of telefoongesprek. Dit kan heel eenvoudig via 'My School'. Ik zie nog altijd veel directies van basisscholen inspanningen leveren om die gegevens te verzamelen.

Ik heb nog een vraag die eventueel kan worden beantwoord via een toevoeging aan het verslag. Wat gaat het ROK veranderen voor de individuele scholen? Dat is voor mij nog niet helemaal duidelijk. Het lijkt me nuttig voor de commissie om ons daar een schriftelijke stand van zaken over te bezorgen waardoor we dit goed kunnen opvolgen.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Minister, in het kader van het M-decreet zitten in de scholen kinderen die uiteraard via ondersteunende maatregelen toetsen maken. Volgen zij een individueel curriculum waardoor ze op het einde van het zesde leerjaar misschien niet in staat zijn om die toetsen te maken? De scholen vragen in welke mate die toetsen verplicht zijn voor alle leerlingen. Mogen leerlingen met ondersteunende maatregelen die maatregelen ook gebruiken om de toets te maken of mogen zij van die toets ontslagen worden wanneer leerkrachten al op voorhand weten dat zij niet zullen voldoen aan de inhoud van die toets? Voor die leerlingen zou het dan frustrerend zijn als zij die toets toch zouden moeten maken. Vanuit de inspectie is het signaal dat het de bedoeling is dat alle leerlingen die toets zouden maken.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Dit interessante gesprek kunnen wij uiteraard niet los zien van Onderwijsdecreet XXVII dat onder meer in het verplicht gebruik van gevalideerde toetsen voorziet.

In de laatste versie – we kunnen die versie uiteraard opvragen wanneer die op de regering is geweest – die ik heb kunnen lezen, heb ik drie elementen aangestipt. De scholen zijn de eerste verantwoordelijken voor hun interne kwaliteitszorg. Scholen kunnen uit deze toolkit kiezen in functie van hun eigen kwaliteitsbeleid; indien scholen gebruik wensen te maken van andere toetsingselementen dan kan dit als het om gevalideerde instrumenten gaat. De resultaten zijn gericht op het verkrijgen van informatie op schoolniveau over de mate waarin de leerlingen de eindtermen behalen. Ik denk dat deze drie elementen bijzonder belangrijk zijn, minister. U hebt trouwens in uw antwoord op naar sommige elementen verwezen.

Ik heb nog een bijkomende vraag. Minister, hebt u er een zicht op wanneer OD XXVII zal worden ingediend in het parlement?

Kathleen Helsen (CD&V): Ik zou willen inpikken op wat de heer De Ro heeft gezegd. Ik denk dat het interessant zou zijn om de Onderwijsinspectie eens uit te nodigen zodat ze toelichting kunnen geven. De minister heeft het al meermaals als suggestie gegeven. We hebben hier al vaak gesproken over de Onderwijsinspectie. Het zou goed zijn om die informatie te krijgen zodat we weten wat het inspectie in de toekomst wil doen.

Minister Hilde Crevits: Ik ben diegene die hier al maanden geleden gezegd heeft – en ik neem elke gelegenheid te baat – om de Onderwijsinspectie eens uit te nodigen omdat het interessant is om te weten met welke vernieuwing zij bezig zijn en op welke manier zij naar de scholen zullen gaan in de toekomst. Het

wordt nu uitgerold als test in een aantal scholen. Voor de heer De Ro mocht het ook schriftelijk, maar ik denk dat de inspectie de kans moet krijgen om met de parlementsleden eens in dialoog te gaan. Er komt ook een Inspectiedecreet aan. Voor de voorbereiding van de bespreking kan het interessant zijn om de inspectie zelf eens te horen. Ik ben echt vragende partij voor een open gesprek met de parlementsleden.

Ik wil eerst twee opmerkingen maken. Voor de gegevens die wij als overheid willen verzamelen op systeemniveau, hebben we de peilingsproeven. Als ik zeg dat we in het najaar peilingproeven Frans gaan doen, dan is dat met de bedoeling om na te gaan waar de Vlaamse scholieren staan. Dat is voor mij relevant materiaal waarover wij als overheid moeten kunnen beschikken.

De toolkit die we aanbieden – het staat ook zeer uitdrukkelijk in de conceptnota –, is bedoeld om de interne kwaliteitszorg in scholen te meten, niet om vergelijkingen te maken tussen scholen of om rankings op te stellen. Door het feit dat we een toolkit maken – die ook de proeven van het katholiek onderwijs en OVSG bevat, evenals de parallel van de overheid – waaruit je kan kiezen welke proeven je gebruikt, maakt dat er een grote variëteit zal zijn van proeven die worden aangeboden. Het is niet de bedoeling dat wij als overheid al het materiaal naar ons zuigen. OVSG en het katholiek onderwijs zijn eigenaar van die proeven. Wij hebben ze laten controleren of ze voldoen aan de voorwaarden en de verwachtingen die wij hebben. Onderzoekers hebben gezegd dat dit zo is, maar dat ze bedoeld zijn om de interne kwaliteitszorg te verbeteren. Het is niet de bedoeling dat alle informatie naar ons komt.

De inlog is een zeer interessante vraag. In principe is elke school vrij om te kiezen welke tool uit de kit men zal gebruiken. Er is een bevraging gebeurd bij scholen en je voelt dat scholen sterk vragende partij zijn om de proeven waarmee ze werken of gewerkt hebben in het verleden, verder te gebruiken. Dat was een zucht van opluchting, ook bij mij, omdat blijkt dat het beleid zoals het de voorbije jaren is gevoerd, eigenlijk goed werkt. Ik heb niet als uitgangspunt gesteld dat het katholiek onderwijs nu vooral de OVSG-toetsen gaat gebruiken en OVSG vooral de toetsen van het katholiek onderwijs gaat gebruiken. Het GO! gebruikt al de toetsen van OVSG. Kan een school dat doen? Ja. Stel dat een school dat vraagt en er een inlogmogelijkheid moet zijn, dan is mijn antwoord zeker ja. Maar wij hebben tot nu toe gehoord dat men vooral verder gebruik wil maken van datgene waar men al gebruik van maakt.

De vraag over wereldoriëntatie is zeer terecht. Het leergebied is gesplitst maar de eindtermen zijn nog altijd dezelfde. Je zou kunnen vragen of men dan die toets nog kan hanteren of niet. Als het is om eindtermen te testen, kan het wel, maar het is ongelukkig dat die nog 'wereldoriëntatie' heet. Dat moet zo snel mogelijk worden opgelost. Doordat de eindtermen op zich niet zijn veranderd, kun je de inhoud ervan nog wel relevant gebruiken.

De vraag naar wijzigende vragen ligt een beetje moeilijk. Het onderzoek was niet zo goedkoop. De toetsen zijn goedgekeurd voor vijf jaar. Ik moet navragen of men aan de vragen wijzigingen kan aanbrengen of niet. Ik weet het niet. Ik weet ook niet of de diocesane proeven en de OVSG-proeven elk jaar van inhoud veranderen. We moeten nu onderzoeken of we volgend jaar een nieuwe goedkeuringsronde moeten doen of niet. Dit moeten we nog uitklaren.

Ik denk dat er geen enkele school in Vlaanderen is die niet op de hoogte is van het feit dat doorstroming van informatie van het secundair onderwijs naar het hoger onderwijs kan en dat men eigenlijk in staat moet zijn om dat te gebruiken. Doorstroming van informatie van het lager onderwijs naar het secundair onderwijs kan nog niet echt geweten zijn omdat we daar nog niet actief over hebben

gecommuniceerd. De ronde van directeurs is pas in mei en juni en er wordt dan volop op gefocust. Het is dus logisch dat scholen dit nog niet echt weten; we weten zelf pas sinds een week dat alles in orde is om ook het lager onderwijs met het secundair onderwijs te verbinden. Voor mij is het wel heel relevant om het kwaliteitszorgbeleid op school vorm te kunnen geven. We zullen scholen ook helpen.

Jo De Ro (Open Vld): Wat zullen ze precies kunnen zien?

Minister Hilde Crevits: Het is de bedoeling dat men cyclisch de informatie terugkrijgt over de leerlingen die uitgestroomd zijn in de lagere school. Het kan dus gedurende de hele secundaire schoolcarrière. Zo kan de school nagaan wat er met hun leerlingen in de secundaire school gebeurt. Ik heb begrepen dat het ook anoniem was, maar dat moet ik nog eens navragen. Het is niet relevant of het al dan niet anoniem is, omdat het de bedoeling is om op populatieniveau in uw school te zien hoe uw leerlingen uitstromen.

Ik vind wel dat onze administratie een fantastische inhaalbeweging aan het doen is – in het kader van Tarra – om de informatie die de overheid binnenkrijgt systematisch terug te geven aan de scholen en zo te vermijden dat scholen zelf achter die informatie aan moeten. Voor mij is dat heel relevant; de techniek laat het ook toe. Het zou dus goed moeten werken. Maar de grote informatie naar de lagere scholen gebeurt dus naar aanleiding van de ronde van de directeurs in de volgende weken. Het is dus logisch dat hij zegt dat men het nog niet weet. Ikzelf heb er ook nog geen grote promotie rond gevoerd.

Collega Daniëls, over het Vlaams gemiddelde moeten we het nog eens hebben. Wij als overheid hebben de peilingproeven waarvan we ook informatie teruggeven. In principe blijft OVSG, blijft het katholiek onderwijs of blijven wij voor de parallel toetsen, eigenaar van de toetsen die we hebben. Het onderzoek dat is gebeurd, heeft de eigendom niet overgedragen aan Vlaanderen. Het betekent dat iedereen autonoom de gegevens teruggeeft aan diegenen die deel hebben genomen of gebruik hebben gemaakt van het pakket van de proeven. Het is eigen aan een toolkit. Het enige wat voor mij van belang is, is dat bijvoorbeeld een individuele school die graag gebruik wil maken van andere toetsen, dat kan. We moeten onderling bespreken hoe we dat met die inlog doen, maar men heeft ook het recht om te blijven gebruiken wat men gebruikt.

Het is vrij logisch dat collega De Meyer OD XXVII al heeft kunnen inkijken. Het is goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Het is elektronisch bezorgd aan de voorzitter. Het is nog niet op papier bezorgd, denk ik. De secretaris zegt dat de minister-president nog zijn handtekening moet zetten. Collega De Meyer, ik weet dat u een van de grote fans bent van OD XVII. U zegt ook bijna elke week – het is ook belangrijk dat u dat zegt, want anders keurt u het niet mee goed – dat u wenst dat het voor eind juni is goedgekeurd. Dat zal ook zo zijn omdat het vorige week is goedgekeurd op de ministerraad.

Jos De Meyer (CD&V): Waarvoor dank, maar elke week is een beetje overdreven.

Minister Hilde Crevits: Gisteren nog, dus zelfs twee keer deze week, hebt u het in de plenaire vergadering gezegd, maar in een andere context. Ik 'onderdrijf' nog als ik zeg 'elke week'. *(Gelach)*

Mevrouw Krekels, voor mij lijkt het logisch dat elk kind de kans krijgt, en zeker als het met ondersteuning moet gebeuren, om deel te nemen aan de proeven. Het lijkt mij een evidentie, tenzij men een afwijking heeft gekregen waardoor men met een individueel aangepast traject werkt. Ik moet het navragen. Het lijkt logisch dat, als je met ondersteuning een gewoon traject volgt in het secundair onderwijs, het mogelijk moet zijn om mee te doen aan de toets, als we aan inclusie willen werken. Als het een individueel programma is, is het een andere

situatie. Ik zal het navragen. Als het nu nog niet zo zou zijn, zou dat betekenen dat men in alle voorgaande jaren die leerlingen vrijstelling heeft gegeven. Op zich vind ik dat niet zo'n ideaal scenario, wat u niet zal verrassen, als we aan inclusie willen werken. Ik ga het bespreken met de makers van de toetsen en nagaan hoe we hieraan kunnen verhelpen, als dat nodig zou zijn.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik stel de vraag naar toegang tot alle toetsen omdat op de website van het departement een link staat naar OVSG. Dan lijkt het mij logisch dat je dit kunt doen. U zegt zelf dat het veel geld, belastinggeld, heeft gekost om die toetsen te valideren. Het lijkt me dan ook logisch dat ze voor iedereen beschikbaar zijn en dat elke school zich kan registreren, los van het net. Ik zie u knikken, het lijkt me dan ook logisch dat dit gebeurt.

Als de info wordt ontsloten voor de scholen, lijkt het me zinvol om die info ook beleidsmatig, voor wat ze waard is, mee te nemen. Ik zou oproepen om ook deze zaken mee te nemen. Het is iets anders dan een peilingproef – daar ben ik het absoluut mee eens – maar alle info die er is, is toch welkom. U zegt dat er een nieuwe peilingproef Frans komt, de vorige dateert van 2008. Er zit dus wel wat tijd tussen. Peilingproeven zijn ook een duur instrument. Als we ieder jaar van leergebieden informatie kunnen krijgen, dan zou ik het echt zonde vinden als we daar beleidsmatig niet aan zouden kunnen. Die oproep wil ik dus nog lanceren om dat ook mee te nemen.

Ik wil net als de heer de Ro verwijzen naar het nieuwe ROK. Naar ik verneem, is er ook een TOK en een OK. Hoe verhouden die zich tot elkaar? Hoe kan de inspectie informatie meenemen uit de gevalideerde proeven die gebeurd zijn? Uit die Onderwijsspiegel halen wij zeer interessante informatie. We zullen aan de minister-president vragen om op het document dat al zou zijn ingediend, snel zijn handtekening te zetten. Met zijn handtekening erop, kan het dan ook elektronisch worden ingediend.

Minister Hilde Crevits: Neen, het is anders. Het is elektronisch in orde, maar er moet ook nog een papieren versie zijn. Misschien is dit wel al lang gebeurd. Ik ken de minister-president zeker niet als iemand die zijn handtekening niet zet, zeker als het over onderwijsaangelegenheden gaat.

Koen Daniëls (N-VA): Dat klopt.

Minister Hilde Crevits: Hopelijk krijg ik straks geen kwade sms dat ik mijn handtekening niet heb gezet, maar het komt mij voor dat mijn verplichtingen in deze zijn vervuld.

Ik kreeg net per postduif het bericht dat de minister-president gisteren OD XXVII heeft getekend. Het ligt nu op de Kanselarij om te stempelen.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Minister, ik dank u voor alle antwoorden. Het meest revolutionaire onderdeel in uw antwoord is de ontsluiting van hoe leerlingen uit basisscholen het nadien doen in het secundair onderwijs. Op het moment dat dit wordt ontsloten, zal dit op het lokale terrein echt wel werk wegnemen bij mensen. Ik hoop dat de uren die directies spenderen aan communicatie met hun collega's uit het secundair onderwijs via mail en telefoon, dan kunnen worden gebruikt voor de interpretatie van de gegevens en het bijsturen van de aanpak naar bepaalde vakken of leergebieden. Ik zal wachten en kijken wat er wordt ontsloten. Ik hoop dat men niet alleen zal kunnen zien dat leerlingen een A-attest of toch ook B-attest halen, maar dat men toch ook iets dieper zal kunnen zien

met welke onderdelen ze het zeker in de eerste graad secundair onderwijs moeilijk hebben. Het is niet onbelangrijk voor de leerkrachten in het vierde, vijfde en zesde leerjaar lager onderwijs om daarop te kunnen inspelen.

We hebben het gisteren in de plenaire vergadering ook besproken. In heel veel regio's hebben scholen in het basisonderwijs inspanningen gedaan om de tweede taal Frans op een andere manier aan te pakken omdat ze zagen dat dit voor steeds meer kinderen een buisvak werd in de eerste graad secundair onderwijs.

Als de gegevensverzameling over die leerlingen kan worden geautomatiseerd, dan komt er veel tijd vrij om het binnen de pedagogische vergaderingen in een school te hebben over hoe men omgaat met de gegevens en wat er kan worden verbeterd ten voordele van de leerlingen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Scholen kunnen deze informatie nu al bekijken. Er komt nog een grondige briefing aan de scholen. Ze krijgen dus info over naar welke scholen de leerlingen vloeien, over hoe ze het doen in het eerste jaar secundair onderwijs, en over hoeveel jaar ze erover doen om de eerste graad te doorlopen. Het is de bedoeling dat er daarna nog meer informatie komt, maar dit is wat in de eerste fase wordt ontsloten voor alle scholen.

Koen Daniëls (N-VA): Is dat in cohort?

Minister Hilde Crevits: Het is geen vermelding van Jan Janssens doet het zus of zo. Het gaat over de populatie leerlingen. Relevant is ook dat de school kan worden gepositioneerd binnen ongeveer 250 scholen met een gelijkaardig profiel.

Koen Daniëls (N-VA): Scholen geven een advies aan een leerling. Ze willen graag weten dat het gegeven advies goed was om hun eigen adviesbeleid te beoordelen. Op cohortniveau kan daar iets worden uitgehaald, maar het kan nog interessanter zijn op leerlingenniveau.

Minister Hilde Crevits: Ik moet kijken wat er ter beschikking kan worden gesteld in het kader van de privacy. Scholen kunnen wel individueel aan heel veel informatie geraken.

Scholen zullen dus wel kunnen zien hoe ze zich positioneren ten opzichte van een aantal andere scholen. Dat is ook heel relevant. Scholen willen dat wel weten. Dat is wel niet publiek toegankelijk.

Wat het leerlingenniveau betreft, moet ik dat nakijken. Ik vermoed dat men daar wat aarzelt om de persoonsgegevens door te geven. U hebt wel gelijk dat het nuttig is te weten hoe het advies van de klassenraad werkt. Nu al geautomatiseerd aangeleverd krijgen hoe leerlingen doorstromen naar het secundair onderwijs, vind ik vrij elementair om het kwaliteitsbeleid van een school beter vorm te kunnen geven.

Kathleen Helsen (CD&V): Ik stel vast dat daar nu al door de scholen veel werk van wordt gemaakt, zeker wat betreft het basisonderwijs. Ze volgen vrij goed op wat de resultaten zijn van hun leerlingen als ze overstappen naar het secundair onderwijs en van het secundair onderwijs naar het hoger onderwijs. Dat wordt toch wel opgevolgd op individueel niveau. Elke school doet op dat vlak zijn uiterste best. Het is wel goed dat we zoveel mogelijk informatie kunnen aanreiken.

Volgend jaar zullen de eerste resultaten op tafel liggen. We zullen dan daar de discussie over kunnen voeren. Ik ben benieuwd wat dit zal brengen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jean-Jacques De Gucht aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de islamopleidingen – 1743 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Minister, in november vorig jaar waren er in deze commissie verschillende vragen om uitleg over de bevordering van het islamonderwijs. Aanleiding destijds was de berichtgeving in de pers dat de Turkse vertegenwoordiger in de Belgische Moslimexecutieve op de rem zou staan bij de ontwikkeling van een kwaliteitsvolle islamopleiding. Op deze vragen kwam er een bemoedigend antwoord van u. Daarbij maakte u terecht een duidelijk onderscheid tussen de islamopleiding, de imams en de islamleerkrachten. Ik zal voor de duidelijkheid bij de opsomming van de voornaamste elementen die ik heb meegenomen uit het antwoord van 10 november 2016 en mijn vragen op basis hiervan, dan ook deze opsplitsing trachten te handhaven.

Ten eerste, de islamleerkrachten. Wij waren samen met u verheugd dat u erin geslaagd bent een engagementsverklaring te krijgen van de Belgische Moslim-executieve. Het concreet engagement dat hierin aangegaan wordt, is dat een werkgroep zal onderzoeken welke universiteiten en hogescholen geïnteresseerd zijn om in opleidingen te voorzien voor islamleerkrachten. Hierover zou tegen uiterlijk 31 maart een rapport overgemaakt worden. Tegelijk werd onderschreven dat er werk zou worden gemaakt van de bijscholing en een betere inspectie van de huidige islamleerkrachten.

Ten tweede, de islamopleiding. U gaf aan dat er bijzonder weinig inschrijvingen zijn in de bestaande opleidingen en dat de doelgroep niet bereikt wordt. Zo zouden vooral vrouwen de opleiding volgen hoewel zij niet in staat zijn benoemd te worden tot imam. De stuurgroep zou op zoek gaan naar oplossingen om hieraan tegemoet te komen.

Ten derde, de imams. Ten aanzien van de imams benadrukte u, opnieuw terecht, dat de overheid zich niet te mengen heeft in het theologische opleidingstraject. Wel gaat u op zoek naar een draagvlak om het burgerlijke traject mee uit te tekenen op basis van de kennis die aanwezig is in de universiteiten en hogescholen en in samenwerking met de minister van Inburgering, mevrouw Homans. Denk in dezen maar aan de pilootprojecten NT2 voor imams. Ook hier zouden vorderingen zijn. U sprak onder andere over een brief die vanuit de Moslim-executieve onder de moslimgemeenschap verspreid zou zijn.

Tot slot legde u ook de link naar de ministers Homans en Geens als gevolg van hun respectieve bevoegdheden bij de erkenning van moskeeën en de verloning van de imams. U zei hierover: "Het is zeker een mogelijkheid om, als er eenmaal zicht is op de rol die de Vlaamse hogescholen en universiteiten kunnen spelen bij de scholing en nascholing van imams, om het volgen van een dergelijke scholing als erkenningsvoorwaarde op te nemen. Dat wordt in nauw overleg met de gemeenschappen besproken door de bevoegde ministers."

Minister, kunt u aangeven wat de bevindingen zijn van de werkgroep inzake de interesse van hogescholen en universiteiten aangaande het aanbieden van een islamopleiding? Hoe staat het met de aangekondigde initiatieven met betrekking tot een bijscholing van de bestaande islamleerkrachten en een verbeterde inspectie? Zijn er vanuit de stuurgroep intussen aanbevelingen gekomen om de doelgroep, zijnde de (potentiële) imams, beter te bereiken met de islamopleidingen?

Blijken de bevindingen van de werkgroep voldoende bemoedigend opdat een scholing en/of nascholing van imams als een voorwaarde kan worden meegenomen ter erkenning van imams? Is in dezen overleg geweest met de bevoegde ministers Geens en Homans? Indien ja, wat is hiervan het resultaat?

Ik dank u alvast hartelijk voor uw antwoorden.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dat was bijzonder hoffelijk, mijnheer De Gucht.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Ik heb dat zo geleerd.

Minister Hilde Crevits: U bent naar een goede school gegaan.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Ik ben me daarvan bewust.

Minister Hilde Crevits: Met uw zelfvertrouwen zit het ook snor. (*Gelach*)

Mijnheer De Gucht, u bent terminologisch zeer correct geweest, waarvoor mijn appreciatie. In dit dossier wordt er nogal eens vaak van alles door elkaar gehaald, zeker als het over de opleidingen gaat. Ik stel vast dat u dat niet doet, wat positief is.

U geeft in uw vraag zelf aan dat de overheid zich niet kan mengen met het theologische opleidingstraject van in dezen de islamitische geloofsgemeenschap. Ik merk dat wanneer men spreekt over een imamopleiding, men daar vaak naar verwijst.

We moeten drie zaken onderscheiden. Een imamopleiding betreft de vorming van imams. Dit is de theologische vorming van personen tot imam. In Vlaanderen is er hiertoe vanuit de islamitische geloofsgemeenschap geen gecoördineerd aanbod.

Ten tweede is er de vorming voor imams. Dit is de burgerlijke vorming voor imams die reeds in dienst zijn. De focus ligt hier meer op professionalisering. In dit verband is er het aanbod van Jisr al Amana in samenwerking met de instellingen van de Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen (AUHA). Ook de optie islamitische theologie en godsdienstwetenschappen binnen de master wereldreligies aan de KU Leuven zou je als professionaliseringsaanbod voor imams kunnen beschouwen.

Ten derde, en los van het debat rond de imams – maar voor mij ook bijzonder relevant –, is er de vorming van islamleerkrachten die op onze scholen komen.

Uiteraard kan de Moslimexecutieve het initiatief nemen om een deel van hun theologische en/of burgerlijke vorming uit te besteden aan een hogeschool of universiteit. Ook dan zal het curriculum mee bepaald worden door de Moslimexecutieve. Ik heb in het verleden niet onder stoelen of banken gestopt dat ik daar eigenlijk grote fan en grote voorstander van ben. De Moslimexecutieve zou er ook voor kunnen kiezen om een civiel effect te koppelen aan het volgen van een bepaalde opleiding. Voor mij is het van belang om de Moslimexecutieve zo ver te krijgen dat ze een stukje van de theologische vorming hier laten gebeuren. Het gaat dan om een deel van de opleiding tot imam, dus geen professionaliseringstraject.

Tijdens de vergaderingen van de stuurgroep gaven de hogescholen en universiteiten aan zeker hun expertise op het vlak van organisatie en methodologie van het organiseren van opleidingen ter beschikking te willen stellen. De Moslimexecutieve waardeert deze hulp omdat ze hier zelf minder mee vertrouwd is. Vooraleer de hogescholen en universiteiten hun hulp effectief kunnen aanbieden, dient de Moslimexecutieve een beslissing te nemen of men in Vlaanderen – liefst

in samenwerking met het hoger onderwijs – een deel of het geheel van de theologische vorming wil organiseren. Dit zou zonder meer een positieve zaak zijn, maar de overheid kan dit niet opleggen.

Indien de Moslimexecutieve beslist in Vlaanderen een imamopleiding te organiseren in samenwerking met het hoger onderwijs, dient men eerst uitsluitel te hebben over de inhoud van de opleiding. Zoals ik in mijn antwoord op 10 november heb aangegeven, maakt de Moslimexecutieve intern de oefening over de competenties waarover een imam moet beschikken. Deze werkgroep is ondertussen al een paar keer samengekomen. Dit dossier ligt gevoelig. Voor mij is het positief dat men intern naar een draagvlak zoekt om dan vervolgens te kijken of en met welke hogescholen en universiteiten dat zou kunnen.

Ik blijf zeker de moslimgemeenschap oproepen om die uitgestoken hand van ons hoger onderwijs ten volle te grijpen. De maatschappelijke nood aan goed opgeleide en geïntegreerde imams blijft immers groot.

Wat de opleidingen voor imams betreft, werden de pilootprojecten NT2-opleidingen en maatschappelijke oriëntatie voor zittende imams als zeer positief ervaren. Men vraagt om dit aanbod te bestendigen. Ik heb dit met het kabinet van minister Homans bekeken en we hebben het project verlengd tot 31 juli 2017.

Wanneer de imams voldoende kennis hebben van het Nederlands en onze samenleving, behoort een burgerlijke vervolgopleiding aan een hogeschool of universiteit uiteraard veel meer tot de mogelijkheden. De kennis van het Nederlands werd binnen de stuurgroep als belangrijkste oorzaak benoemd waarom het professionaliseringsinitiatief van Jisr al Amana zijn doelpubliek, de imams, niet bereikte. Hierdoor komen we dus tegemoet aan het grootste knelpunt waardoor het professionaliseringstraject tot nu toe zijn doel miste.

We gaan verder in overleg met de Moslimexecutieve over de professionalisering van de imams. Dergelijke opleiding kan volgende elementen bevatten: bijkomende lessen Nederlands, versterken van de kennis over Vlaanderen, een luik burgerschap, de plaats van religie binnen onze gemeenschap, terugkommomenten enzovoort. Maar ook hier is een draagvlak binnen de moslimgemeenschap essentieel om de juiste doelgroep te kunnen bereiken.

De erkenningsvoorwaarden behoren niet tot mijn bevoegdheid als minister van Onderwijs. Ik kan me daar dan ook moeilijk over uitspreken. Het lijkt me echter evident dat jongeren met een moslimachtergrond in de toekomst ook in Vlaanderen een imamopleiding kunnen genieten. Ik ben er een grote voorstander van om in erkende moskeeën met goed geïntegreerde imams te werken. Er vindt op regelmatige basis overleg plaats met minister Homans en met federaal minister van Justitie Geens.

Wat de bijscholing van bestaande leerkrachten betreft, verwijs ik graag naar mijn antwoord op de schriftelijke vraag van Nadia Sminate van 16 februari 2017. Ik heb toen geantwoord dat ik samen met de koepels van het officieel onderwijs en het GO! Bekijk hoe we tot afspraken kunnen komen om de leerkrachten levensbeschouwelijke vakken maximaal te laten participeren aan de bijscholingen. Het gaat hierbij voornamelijk om een praktische aangelegenheid. Leerkrachten levensbeschouwelijke vakken hebben vaak een erg versnipperde lesopdracht waardoor er met verschillende scholen afspraken gemaakt moeten worden, wil een leerkracht een bijscholing volgen.

In de werkgroep interlevensbeschouwelijke dialoog, waar zowel de onderwijsinspectie als de levensbeschouwingen en de onderwijsverstrekkers zetelen, werd afgesproken dat wanneer er belangrijke hervormingen op til zijn binnen een bepaalde levensbeschouwing, bijvoorbeeld een nieuw leerplan, de onderwijsverstrekkers hier

tijdig over ingelicht worden. Op die manier kan deze bijscholing ingepast worden in de kalender van de scholen.

In uitvoering van de engagementsverklaring heb ik aan het korps van inspecteurs-adviseurs islamitische godsdienst vanaf het schooljaar 2016-2017 één vte verlot voor bijzondere opdracht toegekend. Deze persoon is gedetacheerd aan de onderwijsinspectie, net om die kwaliteit te bewaken van het islamonderwijs in de officiële scholen. Die toegevoegde kracht zet zich in op het terrein van de adviseursfunctie die de inspecteurs-adviseurs opnemen. Zij – het is een vrouw – kan Vlaanderenbreed ingezet worden voor de didactische ondersteuning van de leraren. Het organiseren van studiedagen, het screenen en moderniseren van het lesmateriaal en het opzetten van een website behoren tot haar taken.

De inzet van de toegevoegde leraar wordt opgevolgd door de drie inspecteurs-adviseurs en de inspecteur-generaal die hiervoor een werkwijze en rapportering afspreken om daarover op de hoogte te worden gehouden.

In uitvoering van de engagementsverklaring brengt de onderwijsinspectie in samenspraak met de levensbeschouwingen de functie-invulling van de inspecteurs-adviseurs in kaart om na te gaan of alle decretale opdrachten nageleefd worden en er geen opdrachten zijn opgenomen die eigenlijk niet door een inspecteur-adviseur opgenomen mogen worden.

Binnenkort vindt opnieuw een overleg plaats. Tegen eind dit schooljaar zal die oefening volledig afgerond zijn. Wanneer er onregelmatigheden vastgesteld worden, zal dit bekeken worden met de erkende instantie.

Daarnaast zal ook tegen het einde van dit schooljaar een sjabloon gemaakt worden zodat alle levensbeschouwingen op dezelfde manier hun jaarverslagen opmaken.

Door deze twee oefeningen zullen we een veel beter zicht krijgen op het reilen en zeilen van de inspectie levensbeschouwelijke vakken. Dat was ook een bijzonder aandachtspunt dat wij enkele maanden geleden hebben vastgesteld.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb nog een paar korte vragen.

Normaal gezien zou u tegen 31 maart een rapport moeten hebben gekregen in verband met de universiteiten en hogescholen. Is dat rapport beschikbaar? Kunnen wij dat inkijken? Het kunnen inkijken van dat rapport is een van de redenen waarom ik deze vraag om uitleg heb ingediend.

Is er vanuit de vertegenwoordiger van Diyanet van de Turkse tak binnen de Moslim-executieve nog altijd zoveel weerzin tegen een volwaardige imamoopleiding in Vlaanderen?

Wat de controle in het onderwijs van de islamleerkrachten betreft, vind ik het heel positief dat daar iemand aan toegevoegd is. Als ik echter hoor wat die persoon allemaal moet doen, wetende hoeveel moslimleerkrachten en hoe weinig inspecteurs er momenteel zijn in Vlaanderen, vraag ik me af of dat wel volstaat. Ik weet dat het al niet eenvoudig was om daar een persoon op te zetten, maar ik vraag u wel om die persoon voldoende te omkaderen. Wat zijn de mogelijkheden, rekening houdend met haar takenpakket?

Wat de imams betreft, is er de theologische en de burgerlijke opleiding. U hebt het ook gehad over de zittende imams en eventueel bijkomende lessen Nederlands. Op welke manier denkt u die mensen daar maximaal toe te kunnen bewegen? Is het

mogelijk om een doorstroming te faciliteren? U zegt dat als ze het Nederlands beter beheersen, de kans reëel is dat ze naar de hogeschool gaan voor een extra burgerlijke opleiding islam. Is er een plan voor een betere doorstroming?

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Wat die bijscholingen betreft en de hogescholen die ter zake initiatieven nemen, wil ik mijn bezorgdheid uiten over de leerplannen die daar heersen. Onlangs hadden wij een gesprek met de heer Laroës die al die zaken opvolgt en bij de Moslimexecutieve ingang probeert te vinden voor de imamopleidingen.

De leerplannen gaan over de islamopleidingen voor de leerkrachten, maar blijken nog altijd te worden geïmporteerd vanuit Duitsland die op hun beurt zijn ingevoerd vanuit het Turkse ministerie. Zij worden wel vertaald naar het Vlaams onderwijs, maar daar stopt het dan ook. De heer Laroës pleit ervoor om actie te ondernemen om die leerplannen veel meer te laten inbedden in onze Vlaamse cultuur, terwijl het nu louter gaat over een vertaling van de Turkse visie. Het zou een eerste stap kunnen zijn om van het Vlaamse islamgegeven een begin te kunnen maken en openheid te creëren.

Die bijkomende persoon bij de inspectie is een nieuw gegeven, dat wist ik niet. Tot nu toe wist ik dat de heer Azzouz de enige inspecteur is die het Nederlands machtig is waardoor hij in heel Vlaanderen de verantwoordelijkheid draagt om dit onderwijs te inspecteren. De twee à drie andere personen die bij de inspectie werken, zijn het Nederlands absoluut niet machtig. Ik heb dit uit een moslimbron die de inspectie zou kennen. Ik toets gewoon af of dat inderdaad klopt. Wanneer er effectief maar een persoon is die het Nederlands machtig is, en we hebben het over het functioneel inzetten van controle, dan moeten we misschien eens nadenken of dit wel de goede manier is om die twee à drie mensen die het Nederlands niet machtig zijn als functioneel te beschouwen.

In het kader van de bijscholing van de islamleerkrachten heb ik gehoord dat er afspraken worden gemaakt en initiatieven worden genomen. Op initiatief van mevrouw Heremans en in combinatie met de organisatie Centre Bruxellois d'Action Interculturelle (CBAI) is een samenwerking ontstaan om binnen het GO! een bijscholingsprogramma op te zetten voor alle leerkrachten die nu werkzaam zijn, specifiek over de kenmerken van radicalisering en uiteraard ook over de inhoud. Zal dit ook navolging krijgen in het gemeentelijk onderwijs?

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Mevrouw Krekels, in Vilvoorde werkt de cel radicalisering netoverstijgend en netoverschrijdend. We hebben dat woord gisteren ook al een aantal keren gebruikt. Het heeft absoluut geen zin om de zaken apart te organiseren. Het aanbod, wie het ook organiseert, is voor iedereen.

Minister, u zei dat wordt onderzocht of de inspecteur-adviseurs levensbeschouwelijke vakken taken doen die eventueel niet tot hun takenpakket zouden behoren, maar die ze nu wel uitvoeren. Is die controle voor alle inspecteur-adviseurs, ook voor de katholieke godsdienst en de niet-confessionele zedenleer? Het lijkt me belangrijk dat die mensen tijd krijgen om betere inspecties te doen en dat zij geen taken uitvoeren die niet tot hun takenpakket zouden moeten behoren. Ik ben benieuwd naar het resultaat van dat onderzoek.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Ik wil de vraag van mevrouw Krekels over die leerplannen nogmaals benadrukken, want dat is de kern waar iets vastzit. Het is niet

omdat men iets vertaalt naar het Nederlands dat het ook inhoudelijk en contextueel vertaald is.

Daarnaast is er de kwestie van de kennis van het Nederlands van de islamleerkrachten. We hebben een regelgeving die stelt dat leerkrachten Nederlands moeten kennen op niveau C1. Men kan iemand die dat niveau niet heeft bereikt tijdelijk voor 3 jaar aanstellen. Ook voor de inspectie en de begeleiding hebben we in 2009 een nieuwe nultelling gemaakt. Het is nu 2017, ik neem aan dat de aanstelling van iedereen van begeleiding en inspectie die het Nederlands niet kent op niveau C1, in 2015 is beëindigd. Ik ben benieuwd hoeveel aanstellingen er beëindigd zijn, dan wel hoeveel mensen van inspectie en begeleiding of leerkrachten nu nog aan de slag zijn en nog altijd niet over niveau C1 beschikken. Ik neem aan dat C1 is afgeleverd door een instelling die daartoe gemachtigd is.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Er is een werkgroep samengekomen met de hogescholen om na te gaan of het mogelijk is dat de hogescholen zelf opleidingen verzorgen tot islamleerkracht. De Karel de Groteschool heeft zelf gecommuniceerd dat zij de opleiding tot islamleerkracht zou verzorgen. Voor mij is het heel belangrijk dat dit gebeurt. U hebt zelf aangegeven dat het belangrijk is dat de opleiding kwalitatief is en dat dit gebeurt door mensen die een sterk opleidingstraject hebben gevolgd. Ik verwijs naar de discussie over de vereiste bekwaamheidsbewijzen.

De hogescholen hebben daarbij afgesproken dat er een aanbod zal zijn. Er is overleg met de gemeenschap, maar daar is geen formeel rapport over gemaakt. Het doel is dat iedereen die islamleerkracht wordt een opleiding via de hogeschool kan volgen.

De Thomas Moore Hogeschool en de Arteveldeschool bieden die opleiding ook aan.

Ik ben het er helemaal mee eens dat de leerplannen meer moeten zijn dan een loutere vertaling in het Nederlands, maar de essentie van een leerplan bij levensbeschouwingen is de grondslag van de religie zelf. We zijn volop in overleg met de Moslimexecutieve en met de inspecteur-adviseur die is aangeworven. Mevrouw Krekels en mijnheer Daniëls, ik kan jullie volgen, leerplannen worden inderdaad gemaakt door de onderwijsverstrekkers, maar hier gaat het over levensbeschouwelijke leerplannen. We voeren nu een volgehouden overleg waarbij we mensen samenbrengen en hen proberen te overtuigen van de meerwaarde van islamleerkrachten in scholen wanneer het gaat over een goede integratie van jongeren. Daar wordt volop aan gewerkt.

Wat die vertaling betreft, moeten we de opmerkingen die hier zijn gemaakt eens bekijken.

De inspecteur-adviseur neemt een deel van de adviestaak van de inspectie weg. Wij konden totaal niet meer aan hen toekennen. We moeten nagaan hoeveel leerlingen welke levensbeschouwing volgen en hoeveel eenheden aan inspectie we dan moeten inzetten. We zagen dat er een tekort was bij de islam, en dat tekort hebben we bijgepast. Als we daar nog meer mensen op zetten, moeten we dat ook voor de andere levensbeschouwingen doen. In tijden van besparingen bij de overheid is er geen enkele ratio om er nog meer aan te stellen. Mevrouw Krekels, het gaat om een Limburgse dame die perfect Nederlands spreekt. Van de andere inspecteurs is er een inspecteur die het Nederlands minder goed beheerst, de heer Azzouz spreekt heel goed Nederlands en ook de heer Malik spreekt Nederlands.

Er is heel veel overleg om op het belang te wijzen van de manier waarop zij hun taak vervullen.

Collega De Ro, u vroeg of we dat gaan doen voor iedereen. Uiteraard, als we inspecteurs aanstellen, is het wel de bedoeling dat ze zich concentreren op de taak die ze krijgen. Voor mij is ook die eenduidige rapportering van belang. Ik kan natuurlijk geen rapporten publiek maken die over individuele leerkrachten gaan, maar ik wil wel nagaan of we op een geaggregeerd niveau iets publiek kunnen maken. Hoe transparanter alles is, hoe meer vertrouwen er kan zijn. Samen met de levensbeschouwingen moeten we dus echt zoeken naar een transparante rapportering. Als we al weten dat de eigen rapportering uniform gebeurt, is dat voor mij al een stapje naar een goede samenwerking.

Ik weet niet wie de opmerking maakte over de Turkse tak en het verzet dat er zou zijn om tot een opleiding te komen. Ik hoed mij voor alles wat nu polariserend kan zijn. We zijn op vrij intense basis gesprekken aan het voeren. Ik wil echt iedereen meekrijgen. Het zijn heel delicate kwesties, maar ik heb geen andere weg dan te proberen iedereen mee te krijgen, ook om in een opleidings-traject te stappen.

Wat collega Karin Heremans betreft: heel veel gemeenten organiseren scholingen. Ik heb in het parlement gezegd dat er nieuw leerplan is er collega Sminate zei dat het plan niet werd toegepast. Voor mij is het van belang dat die leerkrachten dan de kans krijgen om de bijscholing te volgen. Iedereen werkt in vaak versnipperde situaties. Wat is onze taak? Er is een nieuw leerplan waarover we samenzitten met de onderwijsverstrekkers. Dat betekent dan dat zij kunnen zorgen dat hun leerkrachten de kans krijgen om naar de bijscholing te gaan. Het zit 'm vaak in kleine dingen. Als je het niet weet, kan je geen begrip opbrengen voor het feit dat er naar een bijscholing moet worden gegaan. In die zin denk ik dat wat Karin Heremans doet, bijval verdient. Het gebeurt ook op andere plaatsen. Dat is de weg die we moeten volgen om aan integratie te werken. Mensen kunnen ook een beroep doen op ons departement, op onder andere Emilie Le Roi en Khaled. Zij reizen letterlijk Vlaanderen rond om die verbindingen te maken.

Collega Daniëls had een vraag over de taal en het voldoende machtig zijn van de taal door leerkrachten. Vorig schooljaar zijn er bij twee leerkrachten indicaties gevonden dat zij de taal onvoldoende machtig waren. We hebben de indruk dat het echt verbeterd, dat de resultaten van enkele jaren geleden een stuk beter zijn. Voor de twee gevallen die wij kennen, is contact opgenomen met de school om hun leerkrachten te contacteren. Ik heb het ook al in de plenaire vergadering gezegd: er is een taalvereiste in onze scholen, de onderwijstaal is Nederlands en dat geldt voor iedereen. Daar wordt dus op toegezien.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Ministers, op verschillende hogescholen kan men die opleiding tot islamleerkracht volgen. Ik ga er vanuit dat het een opleiding van vier jaar is, een bacheloropleiding? Een bacheloropleiding is drie jaar. Als je die doorlooptijd ziet en als je een bijkomende opleiding kunt krijgen, kunnen we dan stellen dat we binnen dit en zes jaar van elke islamleerkracht zouden mogen verwachten dat er een bijkomende opleiding is geweest en dat er op dat moment toch een redelijk aantal islamleerkrachten is afgestudeerd van die hogescholen die hun weg naar het onderwijs vinden? Binnen afzienbare tijd zijn er dan echt opgeleide islamleerkrachten in Vlaanderen.

Minister, ik was die man die de vraag gesteld heeft over de Turkse gemeenschap, en dat is niet om te polariseren. De realiteit is dat je volgens mij tot in den treure zult mogen samenzitten met mensen van Diyanet om hen te overtuigen tot een imamopleiding te komen. De realiteit zal zijn dat zij dat nooit zullen toestaan, om de eenvoudige reden dat het een overheidsinstelling is van een – sinds elf dagen – autocratie die het niet noodzakelijk ziet zitten om te luisteren naar wat een Vlaams minister van Onderwijs daarover denkt en die enkel en alleen naar de orders van het Diyanet-bestuur in Turkije gaat luisteren. Ik wil niet de zwartgallige persoon

uithangen, maar ik denk dat je op een bepaald moment knopen moet doorhakken en moet zeggen: 'Als het niet gaat met jullie, zoeken we naar een oplossing, maar er komt een.' Ik denk dat je dat zult moeten doen als je iedereen op dezelfde lijn wilt krijgen, anders hebben we over 20 jaar nog altijd geen opleiding.

Ik onthoud – en ik vind dat ook positief – dat de islamopleiding tot een punt komt. Zolang we nog altijd levensbeschouwing meegeven op de scholen, is het een positief gegeven dat we dat op een goede manier doen, dat er wordt ingezet op lessen Nederlands en op een betere doorstroming naar de extra burgerlijke opleidingen. Ik hoop dat we de controle op die leerplannen kunnen optimaliseren. En ik hoop dat u mijn advies – en ik weet dat u dat niet zult bevestigen in commissie – ter harte zult nemen. Het is echt niet om te polariseren, maar op een bepaald moment moet je keuzes maken als je wilt landen. Ik weet niet of dat tijdens deze legislatuur gaat gebeuren, maar ik hoop van wel. Ik denk dat u een verbindend persoon kunt zijn. Ik denk alleen niet dat je dat zult bereiken door aan tafel te gaan zitten met mensen die eigenlijk de beslissing niet nemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ingeborg De Meulemeester aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over schooluitval – 1746 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over luxeverzuim – 1768 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw De Meulemeester heeft het woord.

Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag valt onder het domein spijbelen, maar handelt eigenlijk over twee verschillende zaken, namelijk de Vlaamse spijbelambtenaar en het luxeverzuim.

Om de uitvoering van het Vlaams actieplan te coördineren, in overleg met de lokale initiatieven, werd dit schooljaar een Vlaamse spijbelambtenaar in dienst genomen. De Vlaamse spijbelambtenaar begeleidt, volgt op en evalueert de implementatie van het actieplan. Jaarlijks zal deze rapporteren over de voortgang van de uitvoering van dat plan. De Vlaamse spijbelambtenaar is nu meer dan een half jaar in dienst.

Een bekende vorm van spijbelen is luxeverzuim. Leerlingen blijven dan weg van school om extra vakantie te nemen. Ook deze paasvakantie bleken veel kinderen en jongeren al vervroegd op vakantie te vertrekken. Toch kunnen er ook andere redenen zijn waarom een leerling niet naar school komt in de weken voor en na de vakantieperiodes.

Sinds de registratie van de afwezigheidsgegevens in de databank van Discimus, hebt u een volledig zicht op het aantal geregistreerde problematische afwezigheden in Vlaanderen. Uit het antwoord op een schriftelijke vraag nummer 352 bleek u nog niet over de cijfergegevens te beschikken inzake het aantal B-codes, problematische afwezigheden, in de week voor en de week na de zomervakantie voor het schooljaar 2015-2016 tot en met de krokusvakantie voor het schooljaar 2016-2017.

Minister, welke acties heeft de Vlaamse spijbelambtenaar reeds ondernomen en hoe werden die aangepakt? Zijn er reeds concrete resultaten? Duiken er problemen op?

Het is acht maanden geleden dat het schooljaar 2016-2017 van start ging. Welke evolutie ziet u inzake luxeverzuim voor het schooljaar 2016-2017? Hoe evalueert u dit ten opzichte van voorgaande schooljaren?

Welke bijkomende maatregelen wenst u eventueel te nemen om sterker in te zetten op het tegengaan van luxeverzuim? Zult u het beleid aanpassen zodat eventuele knelpunten verdwijnen?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, volgens de officiële bepalingen is de paasvakantie 2017 in het Vlaamse onderwijs gestart op maandag 3 april. Op vrijdag 31 maart was het echter al bijzonder druk op de luchthaven van Zaventem, waar op dat moment zelfs al een aparte rij was georganiseerd waarin gezinnen met kinderen konden aanschuiven voor de controle van hun handbagage. De maatregel was blijkbaar nodig omdat reeds heel wat kinderen mee opstapten.

Vrijdag 31 maart was echter een gewone officiële schooldag en geen vrije dag; het gaat dus om onwettige afwezigheden en om spijbelende kinderen. De minister heeft in de media laten weten dat ze dit luxeverzuim niet bagatelliseert, en dat de samenleving dat ook niet mag doen.

We hebben natuurlijk kennis van het actieplan 'Samen tegen Schooluitval' en van de gegevens van de Vlaamse spijbelambtenaar.

Minister, is er een toename of afname van het luxeverzuim tijdens de laatste jaren? Sommige scholen vragen zich ook af op welke wijze ze effectief en efficiënt kunnen optreden tegen luxeverzuim. Wenst u enkel een belangrijk signaal van afkeuring te geven tegen het luxeverzuim, of worden er ook bijkomende en specifieke maatregelen overwogen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, spijtig genoeg tonen, de dag voor schoolvakanties, goed gevulde vertrekhallen van luchthavens dat er nog steeds luxeverzuim is. Luxeverzuim is eigenlijk een veel te positieve term, want het gaat hier wel degelijk over problematische afwezigheid, met medeweten van de ouders. Het gaat dus over spijbelen.

Zoals ik elke keer reageer als zulke berichten binnenkomen, moeten ouders die meewerken aan dit spijbelen zich realiseren dat ze hiermee een signaal geven over de waarde van het schoolgaan. Het gaat hier over een gezamenlijke verantwoordelijkheid en spijbelen zal altijd starten met 'een eerste keer'.

We nemen deze problematiek dan ook mee in het beleid rond spijbelen, een problematiek die we in zijn totaliteit opvolgen in het actieplan Samen tegen Schooluitval dat is goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 26 juni 2015. In augustus 2016 heb ik inderdaad een spijbelambtenaar aangesteld, Sarah Neyts, om de uitvoering van het actieplan te coördineren en op te volgen. Zij gaat natuurlijk niet alle luchthavens bezoeken de dag voor de vakantie start, maar misschien zou dat wel handig zijn.

Ter informatie, dit plan bevat 52 acties. 50 acties hiervan zijn opgestart of gerealiseerd. Ik licht de belangrijkste toe. De eerste gaat over de 5 B-codes. Sinds 1 september 2016 spelen school en centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) korter op de bal bij problematische afwezigheden. De school is verplicht, wanneer een leerling 5 B-codes heeft, contact op te nemen met het CLB. 5 B-codes, dat wil zeggen na 5 halve dagen problematische afwezigheid van de leerling. Tot vóór 1 september 2016 was dat 10 B-codes. Dus, die ene dag spijbelen voor een

schoolvakantie levert al 2 B-codes op omdat het over twee halve dagen gaat. Als in het verslag van het CLB staat dat ze vaker moeten interveniëren, kan dat natuurlijk een gevolg zijn van de verstrenging van de regels. Beschouw dit als een positieve zaak, de CLB's beschouwen dit ook als een positieve zaak.

Een tweede actie zijn de netwerken Samen tegen Schooluitval. Sinds 1 september 2016 is er per provincie en voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest een netwerk 'Samen tegen Schooluitval' aan de slag met telkens één voltijdse medewerker. Deze netwerken hebben in het eerste trimester een brede omgevingsanalyse opgemaakt. Daarop werden de lokale actoren samengebracht om na te gaan hoe die strijd nog kan worden verbeterd.

Een derde actie zijn de Vlaamse krachtlijnen inzake aanpak van de spijsbelproblematiek die werden goedgekeurd eind december. In het kader van sporadisch luxeverzuim hoop ik dat scholen en CLB deze krachtlijnen nooit nodig zullen hebben. Schooldirecties en lokale besturen werden in januari 2017 herinnerd aan het bestaan van deze Vlaamse krachtlijnen.

De spijsbelproblematiek wordt ook gemonitord om de vinger aan de pols te houden. U weet dat het belangrijke rapport 'Wie is er niet als de schoolbel rinkelt?' zeer interessant materiaal kan opleveren. Het rapport van schooljaar 2015-2016 verwacht ik voor de zomervakantie.

Het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi) heeft sinds het ontstaan van Discimus een overzicht van de afwezigheden van alle leerlingen in het lager en secundair onderwijs. Hierdoor kan mijn administratie nagaan of leerlingen meer problematisch afwezig zijn in de weken voor en na de vakantieperiodes. Maar, het is moeilijk om uit deze gegevens juiste conclusies te trekken over luxeverzuim. Scholen registreren namelijk een B-code, maar bij AgODi kan men niet zien welke reden er achter die B-code schuil gaat: griep, gebroken sleutelbeen dan wel een reis naar Spanje.

We moeten er dus rekening mee houden dat niet elke problematische afwezigheid in de week voor of na een vakantieperiode luxeverzuim is. Het kan net zo goed zijn dat leerlingen ziek waren, maar na een vakantieperiode geen ziektebriefje meer binnenbrengen. Dit leidt tot een verhoging in het aantal geregistreerde problematische afwezigheden, maar dit moet uiteraard worden uitgezuiverd.

Cijfers van het huidige schooljaar analyseren en evalueren moet dan ook altijd met de nodige voorzichtigheid gebeuren. Scholen krijgen namelijk de tijd om de aan- en afwezigheden in Discimus te registreren. We zullen dus in de zomer zien hoe het met de afgesloten gegevens zit, en dan zullen we ook met kennis van zaken kunnen rapporteren.

Ik heb dat briefje dus afgeschaft om de eenvoudige reden dat ik uit de rapportering heb vastgesteld dat de invoering van het briefje geen effect heeft gehad. In het kader van Tarra lijkt het mij een beetje gek dat we mensen verplichten naar de huisarts te gaan als het aantal afwezigheden toch even hoog blijft.

Luxeverzuim zien we als een van de vele vormen van problematische afwezigheid. Sowieso geef ik een signaal van afkeuring. Ik heb het ook nog altijd moeilijk als mensen zeggen, zeker in het secundair onderwijs, dat er geen school is vlak voor de vakantie. Scholen moeten wel hun leerlingen kunnen evalueren. Scholen zijn verplicht om ook een aanbod te doen voor de leerlingen, maar als je wil dat de klassenraden in alle ernst evaluaties kunnen maken, dan heeft dat als gevolg dat er ook wat tijd voor moet worden genomen.

Effectief en efficiënt optreden doen scholen door iedere dag, ook de dagen voor en na schoolvakanties, in een zinvol lesprogramma te voorzien. Daarenboven

kunnen scholen preventief communiceren om luxeverzuim te voorkomen door te benoemen welke meerwaarde het is om kinderen ook deze dagen naar school te laten komen.

Ik denk dat de ketenbenadering die we hanteren, door luxeverzuim ook mee op te nemen en het aantal dagen problematische afwezigheid drastisch naar beneden te halen vooraleer het CLB wordt ingeschakeld, eigenlijk de belangrijkste ingreep is die we – wat mij betreft terecht – hebben gedaan om de globale strijd tegen de problematische afwezigheid te voeren.

De voorzitter: Mevrouw De Meulemeester heeft het woord.

Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Het advies van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) over de spijbelambtenaar was negatief. De Vlor stelde dat de middelen om het leerrecht te garanderen zo dicht mogelijk bij de leerlingen moesten worden ingezet en vond dat het takenpakket van de spijbelambtenaar niet realistisch was en veel te omvangrijk. U zegt dat er al 50 acties zijn opgestart, sinds augustus. Minister, ik veronderstel dat u nog steeds heil ziet in de aanstelling van de Vlaamse spijbelambtenaar. Die 50 acties moeten wel worden gerealiseerd. U zegt al lachend dat u haar eens naar de luchthaven zult sturen, maar ik denk dat er toch nog wel wat werk op de plank ligt om daar verder aan te werken.

Uit verschillende persartikels bleek dat heel wat ouders helemaal geen graten zien in het luxeverzuim. Ze geven gewoon interviews, er is geen enkel probleem. Ik denk dat luxeverzuim, zoals u zelf ook zegt, echt een vorm van spijbelen is en dat we er moeten op blijven inzetten.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): De minister heeft gelijk dat deze vorm van problematische afwezigheid niet kan en dat hier een zeer grote verantwoordelijkheid bij de ouders ligt. Minister, ik wil u dan ook aanmoedigen om het signaal te blijven geven dat u dit maatschappelijk onverantwoord vindt en niet minimaliseert. Ik vind ook dat we vanuit de commissie Onderwijs blijvend hetzelfde moeten doen. Schoolteams voelen zich soms machteloos bij dit probleem. Het is daarom nuttig dat schoolteams, directies, mensen van het schoolsecretariaat en leerkrachten weten dat we dit vanuit de overheid ten eerste afkeuren en alle mogelijkheden zoeken om hun in hun strijd – ik gebruik een groot woord – tegen luxeverzuim te ondersteunen.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Ik wil nog even wijzen op de mogelijk grote impact die steden en gemeenten kunnen hebben in deze problematiek. Een aantal steden, bijvoorbeeld Antwerpen, hebben een stedelijke spijbelambtenaar. Vlaanderen heeft nu een Vlaamse spijbelambtenaar. Er zijn ook provinciale netwerken tegen schooluitval.

We hebben daarnet bij een andere vraag gehad over het nut van datadeling en informatiedeling. Ik zou namens nogal wat schepenen van Onderwijs willen zeggen dat een nog veel betere informatiedeling ook met de lokale verantwoordelijken in stadsbesturen, een extra duw kan geven. Ik weet dat heel wat schoolbesturen wat bevreesd zijn om dit soort informatie te delen met het politieke niveau. Ze hebben schrik dat we daarmee de pers zouden zoeken. In een goed afgesproken kader met het recht op privacy voor scholen moet dit echter kunnen. Er zou een soort vertrouwelijkheidsclausule kunnen zijn. Het ontbreken van snelle, accurate informatie is voor nogal wat schepenen van

Onderwijs en stadsbesturen die vooruit willen gaan in deze problematiek, een hinderpaal. Ook daar ontstaat er dan Tarra, netto of bruto bij die lokale besturen. Mocht er op dat vlak nog een betere informatiedeling zijn met de steden en gemeenten, kan er een extra bijdrage op dat niveau worden geleverd.

Kathleen Helsen (CD&V): Ik geloof zelf eerder in een aanpak waarbij scholen ouders overtuigen van het belang om elke dag aanwezig te zijn. Ouders begrijpen niet altijd waarom het belangrijk is om hun kind naar school te sturen. Het is een kracht als scholen aantonen waarom elke dag aanwezig zijn, noodzakelijk is. Het gaat binnen onderwijs niet enkel en alleen over kennisoverdracht, ook alle andere vormen van ontwikkeling zijn cruciaal. Net op die dagen dat de leerkrachten samen een evaluatie maken van kinderen, worden er andere activiteiten georganiseerd dan de pure overdracht van kennis. Die zijn ook belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Als dat kan worden aangetoond, zitten we in een ander kader.

We zitten in een onderwijs waar heel sterk het accent wordt gelegd op kennisoverdracht. Vanuit ouders wordt daar ook heel sterk de aandacht op getrokken. Dat blijkt ook uit gesprekken tussen school en ouders. Het gaat dan vaak over het evalueren van de kennis van leerlingen, terwijl de aandacht voor de andere aspecten in de ontwikkeling zeker zo belangrijk zijn. Daar liggen kansen om dit met de ouders aan te grijpen. Daar zit een grote kracht die onvoldoende wordt benut. Ik vraag u om ook daar de nadruk op te leggen.

Minister Hilde Crevits: Ik heb het gevoel dat we allemaal op een lijn zitten. Dat doet me wel plezier. Iedereen veroordeelt krachtig luxeverzuim en erkent dat dit aanleiding kan geven later tot hardnekkig spijbelen of het niet zo nauw nemen met de regels die gelden in scholen. Verschillende leden hebben ook het belang onderstreept van de waarde van evaluaties en het aanbod dat in die periode op scholen wordt gegeven.

Ik heb uiteraard de taken van de spijbelambtenaar niet naar beneden willen halen, maar elk jaar wordt mij die vraag gesteld naar aanleiding van beelden uit de luchthavens. Mijnheer De Meyer, ik weet niet of u graag van de grond gaat en misschien zelf naar de luchthavens gaat. (*Gelach*)

Die beelden blijven natuurlijk wel hangen. Dat geeft de indruk dat de helft van de populatie kinderen in Vlaanderen niet naar school gaat. Ik wil erop wijzen dat het overgrote deel van de ouders zeer verantwoord is ten aanzien van hun kinderen en dat luxeverzuim ook veroordeelt. Er zijn er elk jaar die mij kwaad aanschrijven dat ze zo goedkoper op vakantie zouden kunnen gaan en dat ik de schoolvakanties meer moet spreiden. Die argumenten wegen voor mij niet door. Er is voldoende vakantie tijdens het schooljaar waarin mensen hun vakanties kunnen plannen. Als er school is, dan moet je naar school gaan.

Als ik zeg dat we de spijbelambtenaar naar de luchthaven kunnen sturen, dan heeft dat helemaal niets te maken met het in vraag stellen van haar taak. Ik vind de aanstelling van die spijbelambtenaar zeer belangrijk en ik vind dat zij een bijzonder grote toegevoegde waarde heeft om dat lokale niveau te ondersteunen. De beste plaats om het problematische spijbelgedrag aan te pakken, is het niveau zo dicht mogelijk bij de leerling. Dan komen we bij de school en het netwerk rond de school, zijnde de lokale overheid. We zien dat lokale overheden en scholen de handen in elkaar slaan. Voor mij is de spijbelambtenaar de persoon die de provinciale en lokale netwerken kan versterken en zo een brugfunctie kan vervullen naar Vlaanderen.

Mijnheer De Ro, we hebben inderdaad Exceltabellen met problematische afwezigheden op stedelijk en gemeentelijk niveau. Voor mij is het geen enkel probleem om die gegevens te delen. Ik vind dat ook relevant. De vraag is of je gegevens

kunt delen op schoolniveau, want die zijn eigendom van de scholen. De gegevens delen op gemeentelijk niveau vind ik geen enkel probleem. Ik wil dat ook vrij snel doen. We kunnen dat eventueel op de website van AgODi zetten, eventueel op een privédeel. Dat kan gemeenten de kans geven om met de lokale netwerken van scholen samen te zitten en de problematiek te evalueren. Ik ben zeker bereid om dat te doen. Ik zal ook vragen aan onze spijbelambtenaar om daar initiatief rond te nemen omdat gemeenten daarmee kunnen worden geholpen. Als we dat zo doen, overschrijden we eigenlijk geen privacygrenzen. Als het gebeurt op een geanonimiseerde basis, dan kan het lokale bestuur daarmee aan de slag.

De voorzitter: Mevrouw De Meulemeester heeft het woord.

Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Ik denk dat het een heel goed idee is om de lokale netwerken te versterken, maar ik denk dat dit voor een dame alleen niet eenvoudig is. Ik weet niet hoe ze dit zal aanpakken. Dat zal niet zo eenvoudig zijn als je maar alleen werkt.

Minister Hilde Crevits: We hebben ons actieplan waarvan zij de opvolging moet monitoren. We zullen na het eerste jaar zien wat de efficiëntie is. Als minister vind ik het van belang dat ik een aanspreekpunt heb in mijn administratie als het gaat over spijbelen. Drie jaar geleden heb ik vastgesteld dat als ik informatie wilde, ik bij een aantal mensen terecht moest. Voor mij is het van belang om één contactpunt te hebben. Als hier een debat wordt gevoerd over spijbelen, dan kan ze meekomen naar de commissie. Het is iemand die zich voltijds met deze problematiek bezighoudt en kijkt hoe lokale besturen samen kunnen worden gebracht. Als we het thema belangrijk vinden, dan moeten we ook iemand de verantwoordelijkheid geven. Voor mij heeft die persoon een gezicht. Zij vormt voor mij het aanspreekpunt.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Ik ben het eens met het aanvullend antwoord van de minister.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kathleen Krekels aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het wegvallen van de vakinhoudelijke component van de bekwaamheidsbewijzen voor levensbeschouwelijke vakken – 1752 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Minister, op 24 maart 2017 werd een besluit van de Vlaamse Regering goedgekeurd tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 september 1990 betreffende de bekwaamheidsbewijzen, de salarisschalen en de bezoldigingsregeling van de leermeesters godsdienst en de godsdienstleraars.

Een gevolg van dat besluit is de vereenvoudiging van de principes die de verschillende diplomaniveaus verdelen. De vereiste bekwaamheidsbewijzen zijn herleid tot vakspecifieke basisdiploma's van bachelor of master, aangevuld met een bewijs van pedagogische bekwaamheid. De voldoende geachte bekwaamheidsbewijzen omvatten een bepaald diplomaniveau en een bewijs van pedagogische bekwaamheid. De andere bekwaamheidsbewijzen omvatten enkel nog een diplomaniveau.

In principe gelden nu dus slechts twee bepalende onderdelen voor het bekwaamheidsbewijs en bijhorende salarisschaal: het basisdiploma en een bewijs van pedagogische bekwaamheid. Met dit besluit valt voor een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs een derde element weg, namelijk de extra vakinhoudelijke levensbeschouwelijke kennis die aan de leerkracht gevraagd wordt.

Minister, hoe rijmt het wegvallen van de vakinhoudelijke component met het belang van een kwalitatief aanbod binnen de levensbeschouwelijke vakken? Zal het feit dat de erkende instanties een voordrachtgevende bevoegdheid hebben, leiden tot kwalitatieve verschillen tussen de levensbeschouwelijke vakken wanneer het derde element wegvalt? Welke maatregelen zult u nemen om erover te waken dat de levensbeschouwelijke vakken op een kwalitatieve manier worden onderwezen?

De voorzitter: Mevrouw Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Krekels, ik zal uw vragen samen behandelen. Dit ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering vereenvoudigt de bekwaamheidsbewijzen van de katholieke godsdienst.

Dit is niet gelijk aan de voordracht. Personeelsleden levensbeschouwelijke vakken moeten voor een aanstelling volgens de decreten Rechtspositie altijd voorgedragen worden door de bevoegde instantie van de betrokken eredienst of op voordracht van de bevoegde instantie van de niet-confessionele zedenleer. Dat is niet nieuw. Het behoort niet tot mijn bevoegdheid om de criteria te regelen. De voordrachtgevende instanties moeten die kwalitatieve criteria zelf bepalen.

Het voorliggend besluit bepaalt de toegang tot een ambt op basis van de bekwaamheidsbewijzen. Dit is van belang voor de opbouw van de statutaire rechten – de tijdelijke aanstelling van doorlopende duur en vaste benoeming – en voor de vaststelling van de salarisschalen. Waar de vereiste bekwaamheidsbewijzen bepalen wie specifiek opgeleid is voor het geven van een bepaald vak in een bepaalde onderwijsvorm en -graad, is de categorie van de voldoende geachte bekwaamheidsbewijzen traditioneel ruim omschreven.

De voordrachtgevende instantie beschikt over de mogelijkheid om bij het toewijzen van de opdrachten naast de lesbevoegdheid die door het specifieke diploma gegarandeerd wordt, ook met de andere competenties van de persoon rekening te houden, bijvoorbeeld de vakbekwaamheid die hij via voortgezette opleiding, aanvullende studie enzovoort heeft verworven.

We zien een diversiteit bij de invulling van de bekwaamheidsbewijzen over de verschillende levensbeschouwelijke vakken heen. Dat is historisch zo gegroeid. Voor katholieke godsdienst bijvoorbeeld stonden tot voorheen heel strikt de aanvullende vakinhoudelijke voorwaarden voor de houders van de voldoende geachte bekwaamheidsbewijzen in de regelgeving opgelijst, bijvoorbeeld een diocesaan getuigschrift. Dat is evenwel niet nodig. In het voorliggend ontwerp van besluit worden deze criteria niet langer extra opgenomen in de regelgeving. Het is de voordrachtgevende instantie die moet beslissen of de kandidaat met een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs over de nodige kennis beschikt.

Verder houdt de aanpassing van het besluit rekening met de algemene principes die vandaag gelden voor algemene vakken, bijvoorbeeld of de vereiste bekwaamheidsbewijzen zijn herleid tot vakspecifieke basisdiploma's van bachelor respectievelijk master, aangevuld met een bewijs van pedagogische bekwaamheid. Dit heeft geleid tot een verstrenging van de categorie van vereiste bekwaamheidsbewijzen.

De wijzigingen zijn gedragen en voorgesteld door het katholieke godsdienstonderwijs. Ze zullen zeker geen invloed hebben op de kwaliteit. Ze kunnen zelfs

inspirerend zijn voor aanpassingen binnen andere levensbeschouwelijke vakken, zonder afbreuk te doen aan de autonomie van de levensbeschouwelijke instanties.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Minister, dit is een technische vraag en dus komt er ook een technisch antwoord.

Ik begrijp dat dit een gedeelde verantwoordelijkheid is: wij voor het statutaire en de erkende instanties voor de vakinhoud. We hebben daarnet de discussie gehad over de islamleerkrachten. We willen op een of andere manier toch de kwaliteit garanderen. Ik begrijp dat de erkende diensten de vakinhoudelijke kennis mogen eisen alvorens ze iemand voordragen als zijnde een leerkracht. Is er wel regelmatig overleg met de erkende erediensten om de kwaliteit te blijven opvolgen en garanderen?

Er is de historisch gegroeide complexiteit met betrekking tot de bekwaamheidsbewijzen. Ik krijg signalen dat het door de veranderingen voor leerkrachten niet altijd meer duidelijk is wat ze wel en niet moeten hebben. Kan er via een bepaald communicatiekanaal, bijvoorbeeld een omzendbrief, duidelijkheid worden gegeven over wat moet worden voorgelegd als vereiste diploma's?

De voorzitter: De minister is bereid om dat te doen.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over een nieuw ondersteuningsmodel voor studenten met een handicap in het hoger onderwijs
– 1795 (2016-2017)**

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Voorzitter, begin februari hebben we het in deze commissie uitgebreid gehad over een nieuw ondersteuningsmodel voor leerlingen met zorgnoden. De focus lag vooral op het lager en middelbaar onderwijs. Ik vroeg toen specifiek naar een nieuw ondersteuningsmodel voor het hoger onderwijs. In uw beleidsbrief valt er namelijk te lezen dat ook in het hoger onderwijs een nieuw ondersteuningsmodel voor studenten met een handicap mag worden verwacht.

Ondertussen bracht de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) hierover advies uit. Hierin pleit men ook voor een specifiek ondersteuningsmodel voor het hoger onderwijs.

Ik heb daarover ook een schriftelijke vraag gesteld, maar uw antwoord daarop bleef uiterst vaag. Ik hoop dat dit vandaag niet het geval zal zijn. U zei in dat antwoord dat u de aanbevelingen van de Vlor ter harte zou nemen en zou uitwerken in overleg met het hoger onderwijs. Dat lijkt me logisch, aangezien de gon-middelen (geïntegreerd onderwijs) voor het hoger onderwijs ook worden opgenomen in de nota over het ondersteuningsmodel als geldstroom om het model te realiseren.

Het hoger onderwijs is moeilijk te vergelijken met het leerplichtonderwijs. Vandaag ondersteunt men studenten met een functiebeperking via gon in de hogescholen en niet in de universiteiten. Maar in de praktijk zien we dat deze zorg vaak versnipperd en ook ontoereikend is. Nochtans bepaalt de intensiteit van de begeleiding mee het studierendement van bepaalde studenten met een functiebeperking, en dat uiteraard altijd ten goede. Het niet hebben van een intense begeleiding kan de drempel verhogen voor bepaalde studenten om voor

het hoger onderwijs te kiezen. Veel jongeren denken vandaag al na over wat ze volgend academiejaar willen studeren. Ik hoop van harte dat elke leerling een opleiding vindt die bij hem of haar past en dat drempels voor studenten met een handicap zoveel mogelijk worden weggewerkt. Als ik me niet vergis, hebben we daar volgende week ook een hoorzitting over in deze commissie.

Minister, zal er ook een nieuw ondersteuningsmodel in het hoger onderwijs komen? Zo ja, zal dit vanaf academiejaar 2017-2018 van start kunnen gaan? Hoe zal dat specifiek ondersteuningsmodel eruitzien? Maakt u extra middelen vrij om aan de noden te beantwoorden? Zo neen, waar komen de middelen dan vandaan? Hebt u al overleg gehad met de verschillende actoren binnen het hoger onderwijs? Wat was het resultaat daarvan?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Soens, ik dank u voor uw volgehouden aandacht voor het inclusieve karakter van het hoger onderwijs. Dit is terecht trouwens.

Het VN-verdrag betreffende de rechten van personen met een handicap dat België ratificeerde, stelt dat we een inclusief onderwijssysteem moeten waarborgen op alle niveaus en dat waar nodig voorzien moet worden in redelijke aanpassingen binnen het onderwijs. Ook hogescholen en universiteiten vallen dus onder het VN-verdrag, en dat vertaalt zich rechtstreeks in de Codex Hoger Onderwijs.

Daar staat in artikel II.276, paragraaf 2: "Studenten met functiebeperkingen hebben recht op redelijke aanpassingen." Het artikel bevat de verdere toelichting over hoe dit gezien moet worden.

Hogescholen en universiteiten doen dat binnen hun onderwijsbeleid en hun sociaal beleid. We ondersteunen dat ook budgettair, bijvoorbeeld via de 47 miljoen euro die we al investeren in de studentenvoorzieningen of via de extra weging van 1,5 voor studenten met een functiebeperking.

Vandaag kunnen sommige studenten in het hoger onderwijs ook nog een beroep doen op gon-begeleiders uit het leerplichtonderwijs. Dat is mogelijk voor hogeschoolstudenten en voor universiteitsstudenten, maar enkel als zij een opleiding volgen die vroeger aan de hogeschool werd georganiseerd. Die regeling is historisch zo gegroeid, maar die is absoluut suboptimaal. Decretaal werkt het hoger onderwijs al twee jaar met overgangsmaatregelen, mede omdat men ook wist dat het model in het leerplichtonderwijs ter discussie stond. Al in 2015 deed het Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs (SIHO) de aanbeveling om over te stappen naar een eigen model voor het hoger onderwijs waarbij de huidige koppeling aan de gon-begeleiding uit het leerplichtonderwijs wordt losgelaten.

De uitwerking van een nieuw ondersteuningsmodel in het leerplichtonderwijs biedt de mogelijkheid om ook in het hoger onderwijs stappen te zetten. We zouden het equivalent van de begeleidingseenheden die tot vandaag ingezet worden in het hoger onderwijs beter omzetten in middelen die rechtstreeks naar het hoger onderwijs gaan. Dan kunnen de gon-begeleiders, die nu nog voor een stukje het werk moeten doen voor het hoger onderwijs, zich integraal focussen op het leerplichtonderwijs. Langs de andere kant kunnen de hogescholen en universiteiten, zoals het SIHO aanbeveelt, dan bijkomend inzetten op redelijke aanpassingen voor studenten met functiebeperkingen. Ik wil hier nogmaals benadrukken dat hogescholen en universiteiten daarbij niet van nul moeten beginnen, want zij moeten ook nu al in redelijke aanpassingen voorzien voor studenten met een functiebeperking.

Mevrouw Soens, ik wil nog eens benadrukken dat voor de 47 miljoen euro die we in die studentenvoorzieningen (stuvo's) stoppen, er al een extra weging van 1,5 is voor studenten met een functiebeperking. Ik vind dat die middelen voluit

moeten worden ingezet waarvoor ze bedoeld zijn. Ik zeg niet dat dat niet gebeurt, maar het is goed dat men zich daar goed op structureert.

Heb ik al overleg gehad? Ja. We overleggen met alle betrokkenen om dit kader verder uit te werken. Dat kader zal ook moeten aangeven hoe we in de middelen voorzien en welke duidelijke opdracht we de hogescholen en universiteiten daaromtrent geven. Hoe dan ook zal het allemaal nog meer dan vandaag passen in een inclusief verhaal, want anders dan in het leerplichtonderwijs is er geen 'gewoon' en 'buitengewoon' hoger onderwijs, alles is hoger onderwijs. Iedereen moet zijn weg vinden binnen het reguliere aanbod, dat is een goede zaak, en heeft daarbij recht op redelijke aanpassingen.

Collega Soens, u weet dat we al stappen hebben gezet. U drong er indertijd op aan dat de registratie uniform zou gebeuren. Ik heb gezegd dat men maar middelen extra krijgt – ik denk ongeveer een miljoen euro – als men zich engageert om samen een register te maken voor jongeren met een beperking. Men heeft zich geëngageerd. Het is geen verplichting. Dat alles maakt dat de aandacht voor de kansen die we moeten geven aan jongeren met een beperking om hoger onderwijs te volgen, groter wordt.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp-a): Minister, dank u voor uw antwoord. De overstap naar het hoger onderwijs is voor iedereen een grote stap, maar voor kwetsbare studenten, studenten met een handicap of een functiebeperking, is die nog altijd groter. U sprak over de 47 miljoen euro voor de studentenvoorzieningen, maar dat is natuurlijk niet enkel voor studenten met een functiebeperking. Studentenvoorzieningen of studiebegeleidingsdiensten kunnen die specifieke ondersteuning voor studenten met een functiebeperking vandaag minder of bijna niet in het takenpakket opnemen omdat die nu al onder druk staat.

U zei dat de middelen die nu naar gon gaan, ook naar het hoger onderwijs zullen gaan. Als ik me niet vergis, gaat het om ongeveer 4 miljoen euro. Worden die middelen gekleurd? Gaat dat in de grote pot van het hoger onderwijs, of wordt er gevraagd om dat specifiek naar ondersteuning van studenten met een handicap te laten gaan?

Tot slot, het gaat hier natuurlijk om een bredere thematiek, zijnde het recht op onderwijs, het recht op werk. Dat is er ook voor studenten met een functiebeperking in het hoger onderwijs. Het zou goed zijn dat het verschil dat nu bestaat tussen hogeschoolstudenten met een handicap en universiteitsstudenten met een handicap helemaal weggewerkt wordt.

De voorzitter: Mevrouw De Meulemeester heeft het woord.

Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Ik wil nog eens het SIHO in de kijker zetten, omdat dat heel wat dingen doet voor studenten om hen op hun gemak te stellen. Op de opendeurdagen die er nu zijn, zie je dat heel wat hogescholen en universiteiten tijd steken in het ervoor zorgen dat studenten met een beperking zich thuis voelen. De jongeren zijn nu aan het nadenken of ze gaan studeren aan een hogeschool en eventueel waar.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw De Meulemeester, dank u wel voor uw aanvullende opmerking. Dat is helemaal juist.

Collega Soens, vorig jaar hebben we 2,5 miljoen euro toegevoegd aan stuvo. U hebt uw rol te spelen en we delen ook dezelfde bezorgdheid, maar ik vind wel dat

onze hogeronderwijsinstellingen voluit hun rol moeten spelen.

Moeten we die middelen nu weer heel strikt gaan kleuren? Ik krijg elke dag vragen om middelen te kleuren, maar ik heb ook de taak om vertrouwen te geven aan de instellingen. Ik vind het de verdomde plicht van onze hogeronderwijsinstellingen om met de budgetten en met de stuvo-middelen die er zijn, inspanningen te leveren voor wat ze moeten doen. Ik heb er geen probleem mee om decretaal te verankeren dat de middelen ook voor functiebeperkingen moeten dienen, maar alles kleuren is voor mij moeilijk. De redelijke aanpassingen, ik denk 4 miljoen euro, kunnen we zeker toevoegen, dat is geen enkel probleem. Maar voor mij moet het deel uitmaken van de filosofie van elke hogeschool en elke universiteit in Vlaanderen.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Het is natuurlijk de discussie over middelen al dan niet kleuren. Die 4 miljoen euro gaat nu specifiek naar studenten met een handicap, studenten met een functiebeperking. Als dat in een grote pot verdwijnt, dan vrees ik – ik hoop dat mijn vrees onterecht is – dat die middelen niet alleen meer ten goede zullen komen aan studenten die het absoluut nodig hebben. Dat zou ik heel spijtig vinden omdat net die studenten heel erg hard op die extra hulp rekenen.

Minister Hilde Crevits: Ik weet dat ik eigenlijk het woord niet meer mag nemen, maar wat u nu zegt, treft me. Ik hoop echt dat u dat niet hoeft te vrezen. Ik vind het een ramp als we dat moeten vrezen. Ofwel menen we het met het vertrouwen in onze hogeronderwijsinstellingen, ofwel niet. Maar dit is zo elementair, collega Soens. Ik deel uw ambitie, maar ik vind het compleet onterecht. Ik zal het opnemen met de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR). Dat zou geen vrees mogen zijn. Eigenlijk zou je er moeten van uitgaan dat men meer dan dat specifieke budget inzet, vrijwillig, om net een kansenbeleid te voeren. Ik ga dat niet kleuren. Dat zal ook deel uitmaken van het globale kwaliteitszorgbeleid van de instellingen. Ik ga wel uw zorg bespreken, want ik vind het erg dat u dat denkt te moeten vrezen.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Ik hoop dat mijn vrees onterecht is, maar ik zie heel veel noden, niet alleen voor studenten met een handicap, niet alleen voor studenten met een functiebeperking, maar voor heel veel kansengroepen. Het budget is beperkt, dat weten we allemaal. Ik hoop alleen dat de ene groep niet uit de boot zou vallen omdat er gekleurde middelen waren die in de grote pot verdwijnen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.